

308916

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4.

చెన్న పట్టణము 1917 సం. జూలై నెల 16 వ తేది సోమవారము

No. 90

సంపుటము. ౪.

శింశ నామ సంవత్సరామాస బహుళ ద్వాదశి ౧౨.

సంచిక ౯౦

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు.'

662

రాజధాని రిసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

పై విచారణాధికారులు : మెస్సర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం, కరి, వోల్, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అగిటి మొదలగు మాగాణి ఖనిష్ట, పయ్యకము, గుంప, ఫలవృక్ష ములను, మొక్క తీగవృక్షాలను సుపూర్ణవృక్షులు శాస్త్రోక్త రుగా నిర్మాణచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు నిమగ్నచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములకట్టి రిసాయన శోధశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసంశ్ పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్దార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికను, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములను క్రింది నుదహరించుచున్న వైవిధ్యమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

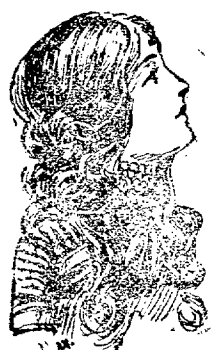
ప్యారీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

నవీనమయినది.

ఓటోమోటార్

490

ఇది నూతనమైన గొప్పవాసనగలది. స్పిరిట్ సంబంధము లేనిది. శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము యొక్క సత్తువతో చేయబడినది. ఒక బొట్టు వస్త్రమువలన తగిన వాసన వదలక యుండును. ఇతర వాసనల వలెగాదు. మనోహరమును కలిగియు నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజమును నెరుగ గలము.

1/2 బొట్టు బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రాము ,, 0-12-0
1/2 డ్రాము ,, 0-8-0

భగ బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిల్ 0-0-6

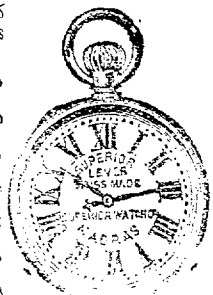
పైబెట్టు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరకాకు తెలియపరచినచో ధరభాగ్ను చేయబడును.

ఉత్తరములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.

సి పరస్టా పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, హైద్రాబాద్, బొంబాయి నెంబరు 8.

సుపరియర్ లీవర్ బ్యూయలు వాచ్ గాలుసుతో సహా ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0. దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము డ్యులమిద మా కంపెనీ చేరు ఎజ్జెనిసిరాతో ముద్రింపబడియుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచీగమును, దేవు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు జోమును గలిగి మొరటుపనులకు లిగియుండును. నెక్స్ మూలలో భాగమున గ్యారంటీచీటి ఆలికించియుండును. సీమిండి మా కై తయారుచేయబడినది. కాన నెవరి యొద్దను జీక్రదు. ఒక్కొక్కరును తీయదురను తలంపుతో తక్కువవెల నుంచలిమి, చాలకాలము పనిచేయునట్టి స్వల్ప ధరగల గడియార మిది యొకటియే యని యనుభవంబున చెలియును. ఇదికాక నేక గడియారములు ఖర్చయి యొగ్గతా పత్రిముల నందియున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడును. మా పట్టణమున నేకులు కొన్ని సంవత్సరములను, వేరుమాట లేదుకు సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 161 మద్రాస్.

అద్భుతనివారిణి.

126

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎలక్ట్రో ట్యానిక్ వెర్సుస్

ఇది బలహీనులకును నీరసులకును మందు. నిద్ర లేకుండుట, జ్వరము, తక్కువగను, మెదడు దిమ్మగా నుండుట,

పనియందెంతమాత్ర మిచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తువ, బలహీనము, ఆయాసము, శుక్లవర్ణముపోగొట్టును. విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు గుమస్తాలకు వర్తకులకు, మనోవ్యాధులకు, మొదలగు వారికి ప్రశస్తమైనమందు; బలమును గలిగించును. అనేక నేలమంది ఇందుకులన భాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని దానిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము.

25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0
40 " " " 2-0-0

నవీనము! నవీనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు

ఆటోమోటార్

మనోరచ్యుగాను కొంతకాల ముందుకట్టి అపూర్వ వాసనయను కలదు. ఆలోకహిత సారాయి మొదలగువాటి యొక్క సంబంధము బొత్తిగాలేదు. చేతిగుడ్డలో గాని చొక్కాయ వైసగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక నందన వనము మధ్యలోనుంటే యెంత సుఖమయిన వాసనను అనుభవించ వచ్చునో అంత అనుభవించును. ఇతర వాసనలు యే చేరియుండినా యీ ఆటోమోటార్ బహర్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపును. వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0-8-0
,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0-12-0 } వి.పి. వార్డి
,, 1/2 అవున్సుబుడ్డి 1-కి ,, 2-0-0 } రూ. 0-4-0
ఆంగ్లీయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ.

నెం 155, జమ్మూరుసీదు పీఠి, బొంబాయి
మద్రాసు యేజంటు:- మెహతా ఫుల్కర్ మూర్తి
వైవాహిక హోల్, మద్రాసు.

The Asian Commercial Assurance Co., Ltd, Bombay.

ది ఏషియన్ కమర్షియల్ అసూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, బొంబాయి.

- (1) మూలధనము : రు 50,00,000 నియమిత చందాలు వేయబడినది రు 4,74,025. చెల్లించినది రు 98,555
- (2) సొమ్ము: గన్న మెంటు నెక్యూరిటీలలోను, పోల్స్ ట్రస్టు, మ్యునిసిపల్ డిపెంచ్మెంట్లలోను పెట్టుబడి పెట్టుబడును.
- (3) గలిగించిన పాటికీలు: ఇతర కంపెనీలలోకలెనే, నియామక మేమియు లేకుండ, ప్రీమియముల తాలూకు బకాయ నూటికి రు 6 వడ్డీతో నిచ్చి వేసినచో తిరిగి అయలులో నుంచబడును.
- (4) పోల్స్: వీటికిగల హక్కులు, సౌకర్యములు మ రెక్కడను ఉండవు.

(799

పూర్ణమైన లాభపుహక్కుగల ఎండవ మెంటు భీమా:-భీమాచేయించినవారు త్వరలో కాలము చేయునెడల కుటుంబము నకు కలుగు సౌకర్యమొకటి, భీమాదారు చాలకాలముజీవించునెడల అతని జీవితకాలమునందే ధన సహాయముకలుగుట. లాభము (బోనసు) ప్రతి 5 సం. ల కొకసారి భీమా మొత్తమునకు చేర్చి, ఆఖరున భీమా మొత్తముతో నియ్యబడును. లేదా, ప్రతి 5 సం. పిమ్మట రొక్కముగ తీసికొనవచ్చును. లేక తరువాత చెల్లింపవలసిన ప్రీమియములలో తగ్గించుకొనునట్లును కోరవచ్చును.

వివరములును ఏజెన్సీ నిబంధనలును వలయువారు,

ఈ క్రింది చిహ్నామాలకు వ్రాసికొనవచ్చును.

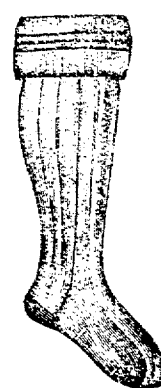
జె. కె. రాజారావు హంతులు సెక్రిటరీ, మద్రాసు బ్రాంచి నెం 5, తంబుసెట్టివీధి, మద్రాస్.

డి. శేషచలపతిరావుగారు, చీఫ్ ఆగ్నైజింగు ఇన్ స్పెక్టర్, గుంటూరు.

స్వదేశోద్యమమును పోషింపుము!

ఆంధ్ర నింటింగు ఫ్యాక్టరీ

220, నై నాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

అనేకరకముల మేజోల్స్ వలరంగులలో ఇ చట తయారుచేయబడును.

వెల అతిచరసము.

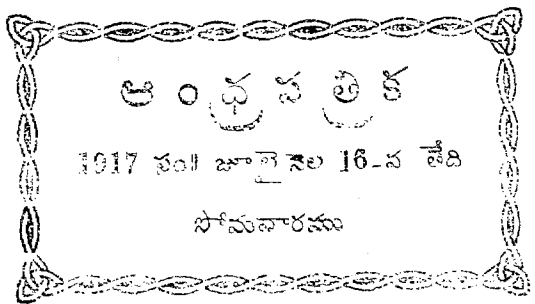
ఇండియా అంతకు ఏజెన్సీ కావలయును.

(805)

I
భాండాగార శబ్దము.

వివంతులగు 'హాడిమిర్' అబ్దుల్ అలి గారి:—తంజావూరు తహశీల్ దారుగ నుండి తమ పదవిని చాలించిన పిదప యీపురియం దొక గౌరవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగా నుండిన హాడిమిర్ అబ్దుల్ అలి గారికి యీనెల 12-వ తేదీ ఉదయము కొంచెము ఆస్పత్రుత కలిగి ఆనాడే 11 గంటలకు స్వగమలయిన తెలుపుటకు చింతిలు చున్నాము. వీరు యీ పురియందు చురుగుదల నాయకులలో మొక్కరుగ నుండిరి.

స్వపరిపాలనా విధాన నిచారణ సంఘము

ఈ సంఘమునామము ఈ క్రింది విధి ప్రకారము పురిగొల్పబడుచున్నది. ఏతత్సంఘము ప్రతిపాదనా సాధ్యమైనట్లయినచో, విచారణసంఘము లసగతే భారతీయులకు చిహ్నముగలగుట సహజము. ఇట్టివిచారణ సంఘము, ఆర్థికవిచారణ సంఘము, కృషినిగారి విశ్వవిద్యాలయ విచారణ సంఘము, ఇన్వెంటరీగలగుట ప్రభుత్వోద్యోగ విచారణసంఘము, పారిశ్రామిక పరిశోధనసంఘము యొక్క సహకారములను ప్రభుత్వమువారి చే నెలకొల్పబడి, వీటిని భరించుటకై ప్రజలద్రవ్య మమితముగ వెచ్చించబడిన ఫలము భారతీయుల కనుభవకవేద్యము. ఈ సంఘములచే ప్రచురింపబడిన నివేదికములు మోయరాని గ్రంథసంపుట ములై, సంగ్రామ సమయమున కాగితమునకు కరవధికమగుచున్న దినములలో యనవసరమయ కారణములై, ప్రజావాంఛలను తృప్తిపరుపలేక ప్రజలకు విపాదకారణములై, దనరారుచున్నవి. వీటిచే గలుగు లాభము లటుండె యిదివరకుండిన కొలదిసాకార్యములుగూడ బోవునేమో యని భీతి పాదముచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, తిరిగి వేరొకసంఘ మును స్వపరిపాలనాశయములను విచారించుటకు ప్రతిష్ఠించుటచే గలుగబోవు లాభమును గూర్చి మాకంత విశ్వాసములేదు. ఐరిషు సమస్యను పరిష్కరించుటకై ప్రభుత్వమువారి రెడ్డి జోక్యమును గలిగించుకొనక, ఐరిషు ప్రజలందరు సమావేశమయి తమలోదామే పరిష్కరించి కొనుటకు స్వాతంత్ర్య మొసగినను, యీసమావేశము జయప్రదము గాజాలదని రాజ్యాంగ వేత్తలు వాకొనుచున్నారు. అట్టితరీ హిందూదేశ ప్రభుత్వ సమస్య, విచారణసంఘ ప్రతిపాదనముచే తృప్తికరముగ నిర్వహించబడునని యూహించుట కవకాశము విశేషముగ గాన్పించదు. ఇట్టిసంఘము ను నెలకొల్పుటకు ఆలోచన జరుగుచున్నదని తెలుసుకొని యిండియాపత్రికా విలేజుకుడు లండనునగరమునుండి వ్రాసిన లేఖయొక్క సారాంశ మీ కింది తీరున నున్నది. “ఈ విషయమున పరిష్కార మాలసింపబడదు గాన దీనినిగూర్చి వివరించుట సముచితము. హిందూదేశ ప్రభుత్వవిధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకు పార్లమెంటు ప్రభువుల, ప్రజలసభలలోని సభ్యులతో గూడిన సంయోగ సంఘము నేర్పడుచుండగనుని కొందరు ఛేబ్లెస్సేను గారికి సలహానొసంగిరి. ఇదివఱ కంపెన వివిధ సంస్కరణ విధానములను చర్చించి పార్లమెంటు వారికి తెలుపుటయే ఈ సంఘము వారి పని. హిందూదేశ స్వపరిపాలనమున భారతీయుల కధిక స్వాతంత్ర్యముల నొసంగుట చాల విషమమగు విషయము గాన, శాస్త్రబద్ధవిధానమునందు సంపూర్ణానుభవము గల పార్లమెంటు సభ్యులే అందుల కర్హులు. ఇరుసభల సభ్యులను కలసి శాంతముతో నాలోచించి భారతీయులారత్యతో కోరుచున్న విషయములను పరిష్కరింప వలెను. కాంగ్రెసు మొస్లీములీగులవలన నియోజితలగు భారత

నాయకు లాంగ్లే దేశమునకు రానున్నారగాన భారతీయాభిప్రాయమును స్పష్టపఱుప గలుగుదురు. అటు పంపబడెడు భారత ప్రతినిధులు పార్లమెంటు సంఘముతో నాలోచించుటకు వీలగునటుల సంయోగ భారతసంఘమునా రేర్పాటు చేయవలయునని దొరతనము వారు కోరదగును. దీనిని గూర్చి ఛేబ్లెస్సేనుగారు శ్రద్ధతో నాలోచించెదరని నుడివి.”

ఈ లేఖ కిదివరకు విశేష ప్రాముఖ్య మిచ్చుటకు మేము బూనుకొనలేదు. అనేకమగు గాలి పార్లమెంటు నిదియొకటియే యని చలచితిమి. కాని ఈ నెల 13 వ తేది తెలుగు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక యీ విషయమై విపులముగ వ్యాఖ్యాన మొనర్చి యుండుటచే, ఈ విషయము, చెప్పియైనను సత్యముండినచో, దేశ నాయకు లిందుపై విమర్శము గావించుట యనవసరమని గాన్పించుచున్నది. తెలుగుపత్రిక హైందవావాయములను గూర్చి చలిచు జల్లక, ఆర్థికరాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యములను భారత దేశమునకు వెంటనే ప్రసాదించుట యవసరమని యిదివరకే సూచించియున్నది. అంగవిధాన నిర్మాణమునుగూర్చి యోచించుటకు పార్లమెంటు సభలో నారి తేదిన సభ్యులుందురు గనుక, వారు స్వదేశ రాష్ట్రములకు స్వపరిపాలనా సహిత బ్రిటీషు రాజ్యాంగమున గల స్థానమును గూర్చియు, పార్లమెంటుసభకును హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకుండు పరస్పరసంబంధము మొదలగు కఠిన సమస్యల గూర్చియు పరిష్కరింప సామర్థ్యము గలవారై యుందురు. అందుచేత పార్లమెంటు సభ్యులు గల సంఘమే రాజ్యాంగ పరిపాలనా విధానమును నిర్ణయింప సామర్థ్యము గలిగియుండునని తెలుసు పత్రికాభిప్రాయము. హిందూదేశ ప్రభుత్వము నకు ప్రస్తుత స్థితిలో బాధ్యత ఎక్కువగ గలదు గాని అందుకు దగిన యధికారము లేదు. అధికార మంతయు ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారి హస్తములలోనే కేంద్రీకృతమయి యున్నది. ఇట్టి పరిస్థితికి కారణభూతులు మాల్లే ప్రభువుగారిని యీ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలో అనుద్యోగీయ సభ్యుల నెక్కువగ నియమించుటకు మింట్లో ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించినను, మాల్లేగా రా సలహాను వెడచెవిని బెట్టి, హిందూదేశ రాజ్యాంగముపై పార్లమెంటు మహాసభకు సర్వస్వాతంత్ర్యాధికార మొసగిరి. ఫలిత మేమైనది? ధన విషయమున, మాల్లేగారు నిరంకు శాధికారము నుపయోగించిరి. ఏ స్వల్ప సంస్కరణము గావించవలసి వచ్చినను, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు ఇంగ్లండులోని కార్యదర్శితో నాలోచించుటకై యుత్తర ప్రత్యుత్తరములను జరుపుటతో కాలము వ్యర్థమై, దినదిన ప్రవర్ధమాన మగుచున్న జనుల యాశయములను తృప్తి పరుప నిచ్చు యున్నను, అవకాశము లేక మెలగుచున్నారు. అందుచేత పార్లమెంటు సభవారు హిందూదేశ ప్రభుత్వాధికార మెక్కువగ జేయవలయునని తెలుసుపత్రిక గోరుచున్నది. కాని భారతీయులకు ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనమునకు బాధ్యులైన గాని, ప్రభుత్వాధికారమును హెచ్చుగావించి లాభములేదు. కార్యదర్శిగారి ప్రభుత్వపు నిరంకుశమును హిందూదేశ ప్రభుత్వమున కొన గుటచే గలుగబోవుమార్పు లేదు. శాసన నిర్మాణ సభ్యులు పరిపాలనా విధానమును నడుపగల శక్తి గలిగినపుడు, హిందూదేశ ప్రభుత్వమునకు స్వాతంత్ర్యాధికార మొసగిన ప్రజలకు శ్రేయస్కరము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు హిందూదేశ ప్రభుత్వపు శాఖలుగనున్నవి గాని, వీటికి స్వతంత్ర్యాధికారము యతిస్వల్పము. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల నిస్స

హాయస్థితిని గౌరవనియులగు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు దిక్ప్రదర్శనము గావించియున్నారు. ఈ కారణములచే, రాష్ట్ర స్వాతంత్ర్యమును నెలకొల్పక తప్పదని తెలుసుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. మాల్లే ప్రభువు గారి సంస్కరణ విధానము పూర్తిగ మార్పు జెందవలయును. అది ప్రజలకెట్టి సంతృప్తిని గొలుపలేదు. “విశేష తీవ్రభేదాభిప్రాయము లున్నటుల బయటకు జూపటినను, జాగరూకతతో బంజీలింపినయెడల హైందవ ధీమంతులయం దెల్లను దాదాపుగ ఏకవాంఛయే ప్రాబల్యము వహించినదని స్పష్టపడగల”దని తెలుసుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఈ సత్యమును అంగ్లో హైందవ పత్రికయైనను తెలుసుపత్రిక గనుగొనినందుకు అభినందించు చున్నాము. హోమురూలు వాడులయినను, తదితరులయినను, ఎల్లరును స్వపరిపాలనాశయ పాతబన్ధులగుచున్నారు. వీరెల్ల రవలంబించు పద్ధతులును సక్రమవర్ణతులే. అందుచే విభేదములను గోరంతలు కొండెంతుల చేయువారు దేశహితముగోరువారు కారు. పార్లమెంటుసభలో, ప్రభువుల సభ్యులలో నుండియు, ప్రజాసభ్యులలో నుండియు నేర్పరుపబడు విచారణసంఘమువారు, దేశీయ మహాజనసభ, హోమూరూలుసమితులు, మహమ్మదీయ సభ మొదలగు రాజకీయ సంఘముల ప్రతినిధు లిచ్చు సాక్ష్యమును విచారించెదరనియు, ఎవరయినను భారము వహించినచో యరాజకుల ప్రతినిధు లిచ్చు సాక్ష్యమును సైతము విచారించెదరనియు తెలుసుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. అటులే హిందూదేశ ప్రభుత్వము, స్వదేశ రాష్ట్రములు, వర్తకసంఘములు మొదలగు వారి సాక్ష్యముగూడ దీసికొనబడును. ఐరిషుసభయందువలెనే భారతీయులలో నన్ని పక్షములవారికిని ప్రాతినిధ్య మొసగబడును. విచారణసంఘము వారి నివేదికము ననుసరించి యొక చిత్తుచట్టము తయారు జేయబడి, పార్లమెంటులో విమర్శింప బడిన పిమ్మట, శాసనమగును. ఈ పనిని వెంటనే ప్రారంభించుట యనవసరమని తెలుసుపత్రిక అభిప్రాయపడుచున్నది. సంగ్రామ కారణముచే వీలు లేదందులేమో? “ప్రయోజన విరహితమయిన, డార్జిలన్సు, మెసపోటేమియా విచారణసంఘ నివేదిక సారాంశములను గూర్చి విమర్శించుటకును, ఐరిషు సమస్యను నిర్ణయించుటకును బూనుకొనిన పార్లమెంటు సభ, హిందూదేశము నంతను సంచనలము గావింపుచు యత్యవసర మగు హైందవ రాజకీయ పరిణామ విషయమును పరిష్కరించుట కేమాత్రమును వెనుదియరా”దని తెలుసుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వై నుదహరించిన విచారణ సంఘ నిర్మాణ మెపుడు జరిగినను వెన్వెంటనే భారతీయులు తమ జాతీయవాంఛలను విస్పష్టముగను సహేతుకముగను ఆంగ్ల ప్రజలకును పార్లమెంటు ప్రభుత్వమునకును నివేదించుట యవసరము. హైందవ సమస్యను చెలిసికొనుటకు ఆంగ్ల ప్రజ లాయత్తులయి యున్నారు. అట్టి శుభసమయమును వృథగావించుట పురుషధర్మము గాదు.

విపాదకరమగు వృత్తాంతము

దొరతనమువారి కళాశాలల నివేదికముల జూచిన, ప్రస్తుత విద్యావిధానమువలన మన విద్యార్థులు పడు కడగండ్లు కనులగట్టినటుల జూపట్టును. ప్రతివత్సరమును ఎంతమంది పరిక్షలలో జయము గాంచజాలక, ధనము వ్యయపడి, శరీర మానసిక శక్తులు వ్యర్థములై యెందుకును కొరగానక, జీవితమున నిరాశ జెందుచున్నారు గారు?

వీరల జీవితము రానురాను దుర్భరమగుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయమువారిచు పరీక్షాబిరుద ము లభింపకపోయినచో, నట్టివారికి గౌరవములేదు. ఏవృత్తియందును జేరి జీవనయాత్రను గౌరవ ముగ జరుపుకొనుటకు అర్హులై లేదు. రాజము హేంద్రవర కళాశాలయందు 1916 వ సంవత్సర మున ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షకు నూటకదిరెండు మంది విద్యార్థులు పోగా, అందు 15 మంది మాత్రము జయముగాంచిరి. తప్పినవారిలో 15 గురు నొక్క ఆంగ్లభాషలో మాత్రమే దప్పిరట. బి. ఏ పరీక్షలో 75 మందికి 11 గురే పూర్తిగ విజయ మొందిరి. కుంభకోణము కళాశాలలో గూడ 1916 సంవత్సరమున పరీక్షా ఫలితము లితిరుసనే యున్నవి. ఇందుకు కారణము కుంభకోణము కళాశాలాధ్యక్షులగు స్టాఫముగారు వెలిబుచ్చు చూపరీక్షలో నిచ్చు ప్రశ్నల కనుగొనుటకై బాలురుచేయు వృథాశ్రమయే వారలయపజయము నకు కారణమని బాలురపై నిందమోపిరి. డైరెక్టరుగారగు స్టాఫుగారు శబాషిరి. కాని రాష్ట్ర హేంద్రవర కళాశాలాధ్యక్షు లితిరుస వ్రాసిరి. "ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో నిర్ణయిత మగు హాత్యలకు, నాకు సమాధానము దొరకున్నది. నిరుదీనతరము సమానపరిస్థితులలో నూటికి 37 మంది జయముగాంచిరి. ఈ కళాశాలలోని యవ జయములకు విచారణలేక విద్యార్థులను ఇంటర్మీడియేటు తరగతిలోనికి దీసికొనినారని కారణముగ జెప్పుటకు సాధ్యపడదు. చక్కని గ్రంథముల నిర్ణయించి, అందునుండి స్పష్టమగు ప్రశ్నల నడిగినచో, ఈ సందిగ్ధావస్థ మారి విద్యార్థులు సౌఖ్యమును గాంచెదరు." సహజముగ నిట్టి సమాధానము స్టాఫుగారికి రుచింపక పోవుటలో నాశ్చర్య మెక్కియును లేదు. పరీక్షలు జూడములవలె నున్నవి. బాలురు పఠించు గ్రంథముల సంఖ్య పెరిగిపోవుచున్నది. వాటిపై నిచ్చు ప్రశ్నలను అన్ని గ్రంథములనుండియు ప్రాముఖ్యము ననుసరించి యడుగక, పరీక్షాధికారులు సాధారణముగ బాలురు చదువక వదలి వేయు మారు మూలలనుండి ప్రశ్నల నిచ్చుచుండుట యాచారమయినది. ఆ ప్రశ్నలయినను క్లిష్టభూయిష్టములై సుకరముగ చెలిసికొనుటకు విలులేనివై యుండును. పరీక్షాధికారులు విశేష భాగము చెన్నపురి కళాశాలలయందుండువారగుటచే, విద్యార్థులు సహజముగ వీరిముఖతః వచ్చేకి విశేషాంశముల కొరకై ఎదురుసూచుచుండుటయు సహజమే. పరీక్షలు విద్యార్థుల జ్ఞానాభివృద్ధిని పరీక్షించుటకన్నను, వారి నెటులయినను తప్పించుటకు మార్గములుగ బఠింపించుచున్నవి. లేకబోయినచో, రాష్ట్రహేంద్రవర కళాశాలాధ్యక్షులు కూర్చోగారు వ్రాసినటుల విద్యార్థులలో విశేష మగు సంఖ్య యపజయము గాంచుటకు కారణము గానిపించు. దొరతనమువారి కళాశాలలోని యుపాధ్యాయులు అనర్హులని నుచువ సాహసించువారుండరు. విద్యార్థులందరును తెలివిలో వెనుకబడినవారిని చెప్పుటకును కారణ ముండదు. పరీక్షాధికారుల నియమించుటలో రాజధానిలోని కళాశాలన్నిటికిని సమానమగు అభిమానమును గనుజుజిన, ప్రస్తుత స్థితి కొంతవరకు మారవచ్చును. అటులగాక, పరీక్షాధికారులను రాజధాని వెలుపలనుండు వారిని నియమించినచో, విద్యార్థులందరికిని లాభనష్టములు సమానముగ నుండును. పరీక్షాధికారు లిప్పుడు తమ కళాశాలలో ప్రశ్నలను బుద్ధిపూర్వకముగ వెలిబుచ్చుచున్నారని మేము తలచుటలేదు. కాని, వారు అనుదినము ముఖ్యమని బోధించు సంశయములందే, వా

రడుగు ప్రశ్నలుండుట సహజము. అట్టి యవకాశము చెన్నపురి వెలుపలి కళాశాలలకు తక్కువగ నున్నది. ప్రెసిడెన్సీ కళాశాలలో పరీక్షాధికారులెక్కువగ నున్నారు. ఆ కళాశాలలో 1916 వ సంవత్సరమున ఇంటర్మీడియేటు తరగతిలో నూటికి 77 మందియు, బి. ఏ. తరగతిలో 100-కి 63 రుచు జయముగాంచుటలో ఆశ్చర్య మెక్కియును లేదు. ఇట్టిజయము గాంచినందులకు స్టాఫుగారి కళాశాలాధ్యక్షుని అభినందించిరి. ఇతర జిల్లాల విద్యార్థులు కూడ చెన్నపురిలో విద్య నభ్యసించినచో, జయముగాంచుట నిశ్చయముగ నుండునని చెన్నపురి కళాశాలల కధిక సంఖ్యాకులు వచ్చుచున్నారు. అనేకు లీ కళాశాలలో స్థలము లభింపక ఆశాభంగు లగుచున్నారు. ఇట్టి దుస్థితిని బాపి విద్యార్థులకు తరుణోపాయమును జూపించుట విద్యార్థికారుల ముఖ్యధర్మము. తమ ధనమును, వయఃకాలమును వ్యయము జేసియు, తుదకు నిరాశ జెందిన విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగిపోవుచున్నది. వీరు ధన్య లగుటకు మార్గము జాతీయవిద్య నభ్యసించుటయే. భుక్తిముక్తిగూడ జాతీయ విద్యలో నిమిషియున్నవి. జాతీయ కళాశాలలు వీరి నుద్ధరించుటకై యాహ్వానము జేయుచున్నవి. విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలలో అనేకులు ఆంగ్లభాషలో అపజయము గాంచుచున్నారు. విదేశభాషను నేర్చుకొనుట కింత శ్రమ పడవలె, యాశాభంగము జెందవలె? దేశభాషలోనే విద్యనభ్యసించి, జ్ఞానలాభమును బొందిన చాలదా? కూర్చోగారు వ్రాసినటుల యీ విపరీత హాత్యలకు పాల్పడి బాలురభావిదశను అంధకార బాధనము గావించుటే? ఇకనైనను ప్రస్తుతపరీక్షాఫలితములచే గుణపాతము నేర్చుకొని, దేశీయులు తమబాలుకు జాతీయవిద్యను జెప్పించి, జాతీయకళాశాలల బోపించుట యవసరము. అప్పుడు మనోవ్యధకుగాని, ఆశాభంగములకుగాని తావుండదు. అప్పుడే బలశాలులై, పరీక్షాధ్యయమును వీడి, ఆత్మసారవమును గలిగి, భారతమాతను ధన్యరాతిగ జేయగల విద్యార్థు లుద్భవిల్లగలరు. దేశీయ లికనైనను యన్యభాషావ్యామోహమును వీడి, తమబాలురకు జాతీయవిద్యను గఱపి, జాత్యేష్టత్యమునకు తోడ్పడుదురా?

—:—:—

జైబుల్దాను గౌరవము

ఈ శాసనము మదరాసు రాజధానిలో 1325 ఫసలీ (1915-16) లో నెలుల యములులో జెట్టబడినదియు వెలుపురు దొరతనమువారు నివేదికమును బ్రచురించినారు. ఈ ఫసలీలో 25,527 వ్యాజ్యములును, 97,791 దరఖాస్తులును ఈ చట్టముక్రింద తీసికొని రాబడినవి. 1324 ఫసలీలో వ్యాజ్యముల సంఖ్య 30,166. దరఖాస్తుల సంఖ్య 69,049 గ నుండెను. ఇందుచే నూతన వత్సరములో వ్యాజ్యములసంఖ్య తగ్గి, దరఖాస్తులసంఖ్య వృద్ధి మొనలుల గాననగును. ఇందుకు కారణము జిల్లా కలెక్టరులు కొందరు వ్రాసియున్నారు. సిస్టు కొరకై వ్యాజ్యములను వేముటచే కాలహరణ మగుటకంటె 112 వ శ్లోనుక్రింద పంటను జప్తు చేయించి సొమ్మును రాబట్టుకొనుట సులభోపాయమని గ్రహించి భూస్వాము లటుల జేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. కడప, కర్నూలు, అనంతపురము, బల్లారి జిల్లాలలో ఈ వత్సరమున దాదాపుగ వ్యాజ్యములే లేవు. స్పెన్సలెకుండ వీ జిల్లాలవారు కాలముగడుపుచుండుట యద్వైత మేగదా! గంజాము గోదావరిజిల్లాలలో వ్యాజ్యముల సంఖ్య వృద్ధిమొనడి. గోదావరిజిల్లాలో 1324 వ ఫసలీలో 474 వ్యాజ్యము లుండగ 1325 ఫసలీలో సంఖ్య 820 వరకు పెరిగినది. గంజాము జిల్లాలో

1349 గ నుండిన సంఖ్య 1390 వరకును పెరిగినది. కృష్ణాజిల్లాలో 2168 నుండి వ్యాజ్యములసంఖ్య 1961 వరకు తగ్గుట కొంతవరకు మేలే. గుంటూరు జిల్లాలో 225 సంఖ్యనుండి 146 వరకును తగ్గినది. విశాఖపత్తనమున 889 నుండి 596 కును, నెల్లూరిలో 1350 నుండి 1338 కిని తగ్గుగ నున్నది. విశాఖపత్తనమున తగ్గుదలకు కారణము రయితులు సిస్టులను సకాలమునకు తప్పక చెల్లించుచున్నారని చెప్పబడినది. బాబ్బిలి, పెదమెరంగి సాఫానములలో తగవులను వారిలోవారే పరిష్కరించికొనుచున్నారని తెలియుచున్నది. వ్యాజ్యములను వేముటకన్న, జప్తుచేయు పద్ధతి నెక్కువగ నవలంబించుచుండుటచే గూడ వ్యాజ్యముల సంఖ్యతగ్గినది. 112 వ శ్లోనుక్రింద మొత్తము మీద జప్తుదరఖాస్తు లెక్కువయినవి. గుంటూరు జిల్లాలో కర్నూలు, కడప, అనంతపురం జిల్లాలలో దరఖాస్తు లసలే లేకుండుట సంతోషకరము. గంజాముజిల్లాలో 1110 నుండి 1842 వరకు పెచ్చినది. విశాఖపత్తనము, కృష్ణా, గోదావరి, నెల్లూరు జిల్లాలలో తగ్గుదల గాన్పించుచున్నది. విశాఖపత్తనములో వైనజెప్పివటుల రయితులు సిస్టులు సరిగ జెల్లించుటచేతను, బాబ్బిలిసంస్థానములో పంచాయతుల మూలమున తగాదాలను పరిష్కరించి కొనుటచేతను, దరఖాస్తులసంఖ్య తగ్గినది. బాబ్బిలిసంస్థానప్రజలు ఆంధ్రదేశమున కీ విషయమై మార్గదర్శులయినారు. వ్యాజ్యముల సంఖ్యలో ఆంధ్రదేశమున కృష్ణా జిల్లా ఎక్కువ సంఖ్యను జూపుచున్నది. కృష్ణా జిల్లాలో 1961 గంజాము 1390, నెల్లూరు, 1308, గోదావరి 820, ఉత్తర ఆర్కాటు 339, విశాఖపత్తనము 596, గుంటూరు 146, వ్యాజ్యముల సంఖ్యను జూపుచున్నవి. దత్తమండలములలో వ్యాజ్యముల బాధ లేనే లేదు. దరఖాస్తులలో ఆంధ్రదేశమున కృష్ణాజిల్లాలో 2122, ఉత్తర ఆర్కాటు 2658, గంజాము 1842, విశాఖపత్తనము 1614, నెల్లూరు 1307, గోదావరి 901, సంఖ్యను జూపుచున్నది. గుంటూరుజిల్లా, దత్తమండలములలో దరఖాస్తులు లేవు.

ఈ శాసనపు టుపయోగము విషయమై దొరతనమువారిటుల వ్రాయుచున్నారు. "ఈ చట్టపు ఫలితముగ, అధికముగ ప్రవృద్ధి గాంచుచున్న వ్యాజ్యముల సంఖ్యను గమనించినచో, చట్టము తృప్తికరముగ బనిజేయుచున్నదా యని దొరతనమువారు శంకించుచున్నారు."

ప్రజాసామాన్యమునకు గూడ ఇట్టి శంకియే సాదముచున్నది. లోప మెక్కడ నున్నదో కనుగొని, దానిని, నివారింప దొరతనమువారిని గోరుచున్నారము.

—:—:—

మెరపాటిమయా విచారణ యాచిరపుట

మెసపాటిమయా దండమాత్రలో లోపము లొనర్చిన వారిని విచారించుటకై న్యాయస్థాన మేర్పటచుటకు దొరతనమువారు పూనికొనిఉండిరి. ఇందుకు ఇంగ్లండుదేశములో ననేకులు సమ్మతింపలేదు. కామచునభిలో ఆస్క్విత్తు మహాశయుడను, కర్జునప్రభువు గారును, ఇట్టి న్యాయస్థాన మేర్పటచుట దేశమునకు గౌరవప్రదము కాజాలదని వాదించిరి. ప్రాత తప్పలను వెదకి, వాటికొరకై ప్రభుత్వ సేవలో ప్రశంసాపాత్రముగ బని చేసినవారిని దండింపజూచుట, రాజనీతి గాజాలదని యిదివరకు వ్రాసియుంటిమి. ఏ కారణమునయిన నేమి, యందలకై న్యాయస్థాన మేర్పరచు యత్నిమును బ్రతిఘ దొరతనమువారు మానిరినీ నేటి వార్తలు దెలుపుచున్నవి. ఇటుల గావించుట సమంజసముగ నున్నది.

విరోధామహాసంగమము

చక్రవర్తిదంపతులను యువరాజుగారును రణరంగమున కేగుట

(౧)
బాల్మీచక్రవర్తిగారు సేనలకు వంపిన సంతోకము - జర్మను ఛాన్సలరు రాజీనామా

(౨)
చీనా ప్రజాప్రభుత్వవాదుల సేన వెకింగును మట్టదేయట - 8000 వందల వైనికులు లొంగుట

(౩)
స్పెయిను లో ఆండోళ నము - అల్బానో రాజు గారు

(౪)
భారతీయ రాజకీయ సంస్కరణములు - విశ్వమును త్వరలో ప్రకటింపబడ నుండుట

కయజురు పట్టువదలుట - ప్రస్థానలో సార్వజనిక నియోజన స్వాతంత్ర్యము

(రైతుకు ఏ జన్మి.)

ఇంగ్లండు

మెనపాటేమియా కమిషను నివేదికము

పార్లమెంటు సభలో చర్చ

చేబల్లెసు గారి ప్రసంగము

లండను జూలై 12:— మెనపాటేమియా నివేదికము

నేను పార్లమెంటు సభయందు చర్చింపబడినది.

“మెనపాటేమియా రిపోర్టు ప్రకారము వైనికోవోగారు లండన్ నుండి వచ్చినప్పుడు న్యాయసమర్థతముగా గావున ఆ రిపోర్టును బట్టి నిజమైన ఉద్యోగుల వైనికోవో చర్చిజరుపుట కవకాశములేదు. న్యాయ నిర్ణయముగా విచారించిన తేని వైనికోవోవారికి ఆంగ్లరాజ్య సీమయందు ముద్రపలియయ్యెను. శత్రువుల నెదుర్కొనలేనను ను తానూ పూరితమగు దురుదృష్టత నము తప్ప వీరియంజేలో పమును గానరాదు. సాక్ష్యమునుబట్టి నిర్ణయముగాని పదమూడు మెనపాటేమియా సేనానాయకత్వమున నుంచుటగాని జరుపవలసిన దని ఎవ్వరైన నూచించిరా? రిపోర్టులో నే యంశము వైనికోవోవారి వక్తమున కవకాశము గలిగియున్నది, యాయంశములను విచారించి యా యుద్ధానికి వక్తనమునుగూర్చి రిపోర్టు సంపాదించిన దని మాత్రము దర్శింపు న్యాయస్థానమువారు నూచించియుండిరి. ఏ వైనికోవోగారి విషయమునైన ప్రత్యేకముగ ప్రశ్నము పడినందుటకును, నిజమైన ఉద్యోగులను గూర్చి ప్రత్యేకముగ రిపోర్టు సంపుటకును కోర్టువారు సేవ్యుగలిగియున్నారు. కనుక చిట్క-లభికముగ నున్నది. వక్త మానమున నూచింపబడిన విధానము అక్రమమని సభవారు తలచిన వైనికోవోగారిని ఉద్యోగుల నిరువురును విచారించి నభికారముగల న్యాయస్థానము నొకదానిని నెలకొల్పి దొరతనమువారు సంస్థలని” దొరతనమువారి న్యాయవాదియనెను.

“హార్డింజి ప్రభువును, నిర్ణయ సేనానియును చూపుతూ ప్రకటించిన సేనాని మొదటియున్నా రచయితయమును చూడరాదు. భారతీయులకు ఇండియా దొరతనమువారు దుర్లభ వారులై యుండునట్లు విశేషముగ నవకాశమిచ్చి, ఇంగ్లాండు దొరతనమువారి యొక వారల కుండునట్టి భాష్యము కొంత వరకు తిరిగివచ్చినది” మూలముగాను హెచ్చరించిరి.

చేబల్లెసు గారి ప్రసంగము

కమిషన్ల నివేదికమును ప్రవృత్తిని యూరక యుండరాదు. రిపోర్టులో వివరింపబడినవారిని గూర్చియే న్యాయస్థానము వారు తీర్మానించుదురను విషయమున ఆభిప్రాయ వ్యత్యస్త ముండవచ్చును. కాని విషయ మొక న్యాయస్థానము ద్వారా ప్రతిష్ఠాపరముగావలెనని సభవారందఱు చేకిభవించియున్నారు. సభ వారికి తీర్మాన మొసరించియుండిరి గాన దీని ననుసరించి వర్తించు తీర్మాన మేర్పడిన దని చేబల్లెసు గారును తమ రాజీనామా వ్యత్యాసము నెరుకపరచిరి. ప్రత్యక్షమై లండను నగరమున లేచుచున్న రాజకీయ ప్రభావమునండి యుద్ధానించుచుండిరి.

“వక్త మానమున హిందూదేశపు భావినిగూర్చి చర్చించుచుండు తొలియు విచారకరము. ఇండియా దొరతనము వారు నూచించిన రాజకీయ సంస్కరణ మిప్పుడు సామ్రాజ్య దొరతనమువారి చర్చలో నున్నది. తా మెట్లుభిప్రాయపడిన

దియు వీరచిరకాలమున నె వెలువరించవచ్చును. కాని యీ విషయమును వైనికోవో కార్యములతో మిశ్రిత మొనగ్గురాదు. నిర్ణయ, హార్డింజి గార్ల విషయమున మాండు గూర్చియున్నో చే చేకిభవించుచుండిరి. ఇట్టి ముతులవలన వీరచిరకాలము ప్రజల కాదరభావమువచ్చునై, వీరలు చెప్పుకొను విషయములను సాధరమున నాలించి, న్యాయము నొనగగలరు. యధా ప్రారంభ విషయములందే జరలు ప్రాప్త నేర్పరుపలేదు గాన అభికార మంతయుండి యీ కార్యాలయము వారి వశమైనది.”

బాద్వాదు విషయము.

బాద్వాదు యధా వ్యాపారమును గూర్చి చేబల్లెసు గారికి రిపోర్టు:— బాద్వాదును బట్టి దానిని రక్షించుటకు మినాస్ట్రము గాక, ఎంతసేన కావలయును అను సభముతో నిర్ణయము గావించి తంతివార్త నంపియుండిరి. తమయొద్ద నున్న వైన్యము చాలు నని నిర్ణయముగా ప్రత్యుత్తర ముండిరి. కాని బాద్వాదును పట్టి న యంతరమున తురుష్కలు పెద్దపెద్ద సేనలను నానై కేంద్రీకృత మొనర్చిన, దీనిజను సేనకొంత గుర్రపునశ్చము కావలయునని గూడ నిర్ణయముగా జవాబిచ్చి యుండిరి. వ్యక్తముగ సమాగ్రముగ పోలింప నిర్ణయముగా సమర్థులని తలంచి, హార్డింజి బాచాంపును బాద్వా నిర్ణయముగా యభిప్రాయముతో చేకిభవించిరి. నిర్ణయముగాని బలపరుప ప్రాప్తమైయుండి నుండి రెండు సేనలనుపంప, మంత్రిత్వమువారు నిశ్చయించిరి. ఈవైన్యమైన బాద్వాదును పట్టి రక్షించుటకు సరిపోవునాయను ప్రశ్నము బయలుపడెను. బలవలు ప్రాప్తమిచ్చియు తలసి, బాద్వాదును పట్టుట కవకాశమున్నదనియు, గాని వైన్యముల బంపుట యావశ్యకమనియు నిశ్చయించినది. మంత్రిత్వ మాతీర్మానమును చర్చించుచుండ హార్డింజి ప్రభువు నిర్ణయించి యొక తంతివార్తను బాద్వాదు ఆక్రమణము ప్రాముఖ్యమైనట్లు ఇండియా దొరతనమువారు గూడ నంగీకరించి రనియు, గాని రెండు మానములలోపున మెనపాటేమియాకు రెండుదివిజనుల వైన్యమును చేకవలయు ననియు ఈతంతివార్త యుండు వివరింపబడినది. సభాసభలో చేకవోయినను, తాను దుర్లభ ప్రత్యేకమునకంటె బాద్వాదులో నుండిన తనకు విశేష కేవలముగ నుండునని నిర్ణయ సేనాని తలంచెను. మరికొన్ని సేనలు తలపడ బాద్వాదును పోవుటను ఇండియా దొరతనము వారాజేసింది. కాని వైనికోవోవారు బట్టి బాద్వాదు ఆక్రమణము ఆవశ్యము జరుగవలయునని వీరభిప్రాయపడిరి. రెండు దివిజనుల పదాతులు, గుర్రపునశ్చ మొక పక్షాలమును నిర్ణయముగా గావించి సభాసభ మంత్రిత్వము నిశ్చయించెను. నిర్ణయముగా ముందుకువచ్చిరి. ఆరునదివేలమంది తురుష్కలు తంతివార్తను గూర్చి హార్డింజి ప్రభువునకు అభికారముగ తంతివార్త నంపియుండిరి. వైన్యసంబంధములగు సమాచారములను హిందూదేశమునకు పంపు నభికారము యుద్ధకార్యాలయము వారిదిగాని ఇండియా కార్యాలయము వారిదిగాను తురుష్క లోక మోట గుమిగూడి యుండ వచ్చునని యీతంతివార్త భావమై యున్నదిగాన దీనిని నిర్ణయ సేనాని నవంబరు మాసమున ముందుకు సాగుటకును విశేషముగ సంబంధములేదు. బాద్వాదురాజకీయ రాజకీయములే కారణములు గాని యుద్ధవ్యవస్థకారణము గానిని కొందరు నిందించుచున్నారు. గాని యీయొకదా కెంతమాత్రమును ఆధారములేదు. నిజమగు వైనికోవోగారు తీవ్రమును తీర్మానించిరి. వైన్యసంబంధముగ చేతులుబాద్వాదురాజకీయ తలపెట్టుచుండిరి.

రాజకీయవ్యవస్థలు.

వైనికోవోవారిని రాజకీయవ్యవస్థల మధ్య ఆకియా హిందూదేశములకు సంబంధించి యున్న వని చెప్పవచ్చు స్థితిగతులను వ్యక్తపరుప చేబల్లెసు గారు తంతివార్తను సొంతముగ చదివి వినిపించిరి. కమిషనువారు నాకలగూర్చి కొంత ఖండిత మొనర్చియున్నారు. వీర సమరమున నాక లిపును వైనికోవోవారియం దభికముగ నుపయోగించుచున్నది. చిన్న పదములగూడ యిప్పుడు చాల యుపయోగకరములై యున్నవి. పదవలక విషయమున కొంత పోరబాటున్నదను మాట సత్యమే గాని సారపాటులన్నియు సవరింపబడినవి. వైన్యపు పేరాబులు చాలమట్టుకు శోచనీయుముగ నున్నవి.

హార్డింజి ప్రభుని ద్వారా సర్ బోచాంపుడెఫ్ గారికి హెచ్చరింపు లొసగబడినది. గాని వారు హెచ్చరింపులను సరకు సేయక క్రమ కాలమున సరకు సేయలేదు. ఇండియా సంఘము వారితో నేల సలహా చేయలేదను ప్రశ్నలు వచ్చినవి. గాని దొరతనమువారు చెట్లు నియోగించిన నట్లు జేయుచుండెడివాడను.

సరు విల్లియము మేయరు గారిని గ్లాఫించుట.

కమిషనువారు తమతలంపులను నెలువరించుటకు పూర్వము అనభికార తంతివార్తలను సాక్ష్యములుగ దీసి కొనక పోవుట విచారణమేతువు. సర్ విల్లియము మేయరు గారు చిరకాలముననుండి దొరతనమువారి సేన సమర్థులమండిరి. హార్డింజి మేయరు ప్రభువులకు వీరియం దభికమగు విశ్వాసమున్నది. కష్ట సమయమున వీరు హిందూదేశపు ట్రిక్ల వ్యవహారములను చక్కగ నడుపించి యున్నారు. మెనపాటేమియా యినుప దారిని గూర్చి మేయరు గారికి వాణిజ్య విషయమున యాలోచించి రాజకీయ విషయ నిశ్చితమును ఇండియా దొరతనము వారికి విడచిపెట్టిరి. వైనికో కార్యములను బట్టి యనుపదారి యగత్యము గాన, యీ విషయమును సామ్రాజ్య దొరతనమున కెఱింగించుట యావశ్యక మని బాచాంపుడెఫ్ గారు తలచిరని మాత్రము మేయరుగారు వచించియున్నారు. మేయరు గారినిగూర్చి కృత్యము చాల సమంజసమై యున్నది.

హార్డింజి ప్రభువు.

మేయరుగారిని గ్లాఫించిన యంతరమున చేబల్లెసు గారు హార్డింజి ప్రభుని సంస్తుతింపవోడిరి. వైనికోవారిపాలనమున నపజయ ముండినంతమాత్రము హార్డింజి ప్రభువును తూలనాడవలయునా? ఈమహానీయు డొనర్చిన ఉత్తమాత్రియగుమహాసేన పరువుపడినది. ఏదినయును గాని మీరు దేశసేన నొనర్చుట కసమర్థులని యాయన కిప్పుడు తెలియజేయుట న్యాయమా? వైనికోవోగారి సంస్కారముగ నమైన్యము నొకసేనయును కమిషన్ల హార్డింజి ప్రభువువై మోపిరి. బాచాంపుడెఫ్ గారి యుపదేశముల నీయన సతికమింపవలయునట. అట్లొనర్పక యుండుమొ గొప్ప నేరమని కమిషన్ల తెలియపించిరి. ఇతరులొనర్చిన సమాచారములకు హార్డింజి ప్రభువు నుత్తరవాది మొనర్చి, విచారణలేక, సంబంధవ్యక్తులను చక్కగ తెలియని గూర్చి వచ్చులగు ప్రజల వచనములబట్టి యీ ప్రభువును దేశసేనమండి బహిష్కరించుట దేశక్షేమమున కనుమూలము కాదని చేబల్లెసు గారు పలికిరి.

మంత్రిత్వమును చేబల్లెసు గారు వదలుకొనుట బాల్పగ గారికి వచ్చినది గాను. దేశము, యుద్ధమునునందు హార్డింజి ప్రభుని సేనను వాంఛించియుండెను గాన, బాల్పగ గారు మూడు సార్లు, ఆయన రాజీనామాను నిరాకరించి యుండిరి. ఈ సందర్భమున సభలోని వా రెవ్వరూ మెనపాటేమియానుండి వచ్చిన 21వ సేనానులకుంటె హార్డింజి ప్రభువును విశేష గౌరముతో జూచుటకు కారణమేమని ప్రశ్నించిరి. హార్డింజి ప్రభువు నిట్లు గౌరవింపకూడదని ఎవ్వరును నూచించియుండలేదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు బాల్పగ గారికి చెప్పిరి:— హిందూదేశమున హార్డింజి ప్రభుని యాగోచనసంఘము ప్రతివాక్యమున సమాజేత మగుచుండెడిది. అభికారతంతివార్తలు, ముఖ్య విషయములు ఈసభలయందు చర్చింపబడుచుండెడివి. ఇట్టి తరుణమున, బాద్వాదు ముట్టడింపబడిన దను కారణమున హార్డింజి ప్రభువును దేశసేనమండి బహిష్కరించితిమేని, ఉభయ పార్శ్వములయందు ముఖ్యులగు సభ్యులకుమీద నిట్టి దశమై యుచితిమై యున్నది.

పత్రికాభిప్రాయములు

లండను జూలై 13:— చేబల్లెసు గారు మంత్రిత్వము నను రాజీనామా నొసగుటను, పత్రికలు చాలవరకు హర్షించి నవి. వైన్యప్రతీక యిట్లు ప్రాయశఃపడి:— చేబల్లెసు గారి కృత్యము సక్రమమై గౌరవనీయధానమై యున్నది. కమిషను సర్వచేబల్లెసు గారి విషయమై మొనర్చిన ఖండితము విశేషముగ

అంశము జూలై 11:— రాజకీయార్థవశమును పట్టిచే
విద్యార్థులసమూహ కాన్యమును నిర్వహించు కొనరదిష్టమని చెప్పి
పురి దొరలవశమునను బీబిటమ్మ గారి కనుపతి నొనగక
కాని బీబిటమ్మ తంతుల కనుపతింపలేదు, ఆమె ప్రస్తు
త్తము చాల కరువున నుండెను. విద్యార్థుల సమూహమునను
రాజకీయార్థవశముననును ఉండువట్టి సమీపము నీచు నిొక్కి
పలికెను ప్రజలందఱును చేరిపట్టెను గాన చెప్పి.

నూలువాగ్దారము.

లండను జూలై 14:—నల్ అల్బర్ట్ ప్రాంతి గారికిని ప్రతి వర్తకపు పరిశీలన విచారణ సంఘము వారికిని 2 గంటలు సంభాషణము జరిగిన వెనుక ఈ తీరున నిశ్చయింప బడినది:— సంఘమువారు పరిశీలన విచారించి, నూలు వస్త్రముల యుత్పత్తిని ప్రస్తుతమునకు తగ్గింప కుండుటకు నిశ్చయించిరి. ముగ్గురు దెప్పడైన నూలు వాడుకను తగ్గింపవలసి యుండెన అట్లు తగ్గించుటకు పూర్వము ప్రకటనము లానవచ్చును. తగిన ఏర్పాటుల నీ కాలమున సేననచ్చుకొనవచ్చును. వైసెన్సుల పద్ధతిలో వర్తమానమునకు మార్పుండదు. రెండు మాసములకు సరిపడని నూలుగల వర్తకలకు మాత్రమే వైసెన్సు తీయబడును.

బ్రిటిషు ప్రధానమంత్రిగారి అభివందనములు.

లండను, జూలై 14:— లాయడు బార్ని గారు రుస్సా ప్రధానమంత్రికిటుల తంతిచ్చిరిని తెలియుచున్నది. రుస్సా మలు మహావిజయంతోముగ నవస్థుండవలసి సరిపించుటకు బ్రిటిషు దొరతనమువారి తరఫున నాహృదయ పూర్వకాభివందనలు స్వీకరింపును. తమ స్వాతంత్ర్యమునకు తారణ భూత మగు విప్లవము జరిగిన మామ నాలుగు మాసములలోనే రుస్సాకు ప్రాపంచికోర్ధరాజ్య మిట్టి మహావిజయముల తేకొనగలుగుటయే రుస్సా దొరతనమువారి యొక్కయు, ప్రజలయొక్కయు బుద్ధి కుశలతను చేయవిధముల ప్రశంసించుచున్నది. నిరంకుశాధికార పద్ధతిల సరిదివేయ ప్రయత్నించు మహాయుద్ధావసాన కాల సురుసును నిట్టివాడై తెలియవచ్చుట కెంతయు సుత్సాహకరముగ నున్నది. సెప్టెంబరు, డిసెంబరు, ఇలాదిదేశములన్నిటిని సైనిక నిరంకుశాధికారత నేతచ్చత్రాధిపత్య భయంకరాన్ని నుండి వెలువరించి ఐరోపాఖండమున నీ కొననుండి యా కొనవర కంటిల నన్ని దేశములందును ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు బాధ్యులుగ నుండునటుల జేయునరకును ప్రపంచమున కాశ్వోకాంతి నెలకొల్పబడదనియు, శ్రేష్ఠతర విధానానుసరణమున ప్రాపంచిక పుష్టి గాణము జరుగ నేరదనియు స్వాతంత్ర్య రుస్సాదేశము స్పష్టముగ జూచినదని యందులకు తెలియుచున్నది. రుస్సాకుల మహావిజయమున దేశివ్యూహముగ తనకాగ్ర్యుల విప్లవించినందులకు యధ్యుంత్రిగాఁక నాయధిపతియగుట సర్వంప గోరుచున్నాను."

ప్రశ్న

గొప్పవైమానిక యుద్ధములు.

లండన్, జూలై 15:— ఫ్లిట్ మాన్ డ్ల సర్ దక్షులు హేగు గారిని నేటిరాత్రి ప్రకటించిరి:— క్వింటుటుకు పడమరగ శత్రు వైద్యములను పారదోలితిమి. బుధవారము నాటి రాత్రికాల మందు మేము శత్రువిమానముల మీదకు, యునపహులమిదకు, బాంబులను వెదబెట్టితిమి. మావిమానము లన్నియు సురక్షితముగ తమ గోవుల జేరిరి. 4 రువా మునాటి పగలంతయు యుద్ధ వైద్యముల వారు శత్రువులతో నిరంతరము సాయముంచి యుద్ధమాంధులు నడిమొదలు ఇట్టి వారునైమానిక యుద్ధములు జరుగలేదు. ఈ యుద్ధములన్నియు మా కుకూలముగ నున్నవి. 30 వైమానికులతో డెరిబెల్ కుడగ పోయితిమి. 15 జర్మను విమానములను నేలగుచ్చితిమి మూడు మాసంక్రమలో పడిరి. 16 రిజిమెంట్ రిమ్మోయోజనముగ జేసితిమిని మన వైమానికులు శత్రుస్థానముల భాయాపటములను గ్రహించి శత్రువిమానకాలల మీదను యునపహులమిదను బాంబులను బరికి వ్రేయుటకు కుంగజేసినది. మా విమానములు 9 కాన్పొరుటలేదు.

గొప్పనౌకా విమానదాడులు

శత్రు ఆయుధాగారములను సంహారముగ తగులబెట్టెట. లండన్, జూలై 14:— యుద్ధనౌకా ర్యాలయములవై నౌకా మానములు విమాన దాడులను సత్సేవన నౌకా కార్యాలయము వారు ప్రకటించుచున్నారు. యెర్ప్ మోజు, హాఫ్టెల్, గ్యూచనర్ లెట్టెల్లు దగ్గరకున్న విమానములను, జేహూంకుత్తర ముఖముగ నున్న యునపహుల మొగకు, నౌకా ర్యాలయస్థానమును, బ్రూకెసుర్ దగ్గరకున్న క్షుక స్థానములను పైందు నౌకాశ్రయమునకు దక్షిణముగ నున్న యునపహులమగు నౌకావిమానములు బాంబులతో తగులబెట్టినది. సరిగ పడకుండుటచే నవ్వుమంతయుని తెలియజేయుటకు వీలులేకుండు. జేబ్రుజిదగ్గరను, జేబ్రుజి నోకాశ్రయమునైనను బాంబుల బరికినవి. టన్నుల కొలది బాంబులు కురిసినవి. మా గానములన్నియు సురక్షితముగ తమ నెలవులకు జేరినవి.

శత్రువులతోను, విమానములతోను పోరులు.

పరాసువాను 18 శత్రువిమానములను నేలగుచ్చెట. లండన్, జూలై 14:— గతరాత్రి పరాసువా ర్యుల ప్రకటించిరి:— సెంటు క్వింటుటుకు కాగ్నేయమున ఫిరంగులతో అతిదారుణముగ పోరుజరిగింది. ఫిలెయుకు దక్షిణమునను లాంజపరీ దగ్గరకూడ శత్రువులపోరు తీవ్రముగ జరిగినది. అగ్లోనులోను, మ్యూసుండికి ప్రక్కలను శత్రువులతో వైద్యములు తీవ్రముగ సమరమొనర్చినవి. రిమ్మో వై 1600 సేల్లులు కురిసినవి. జూలై 8—10 తేదీలకున్న 10 శత్రువిమానములు మారణముఖమున నేలగుచ్చబడినవి. ఇంకొక 8 శత్రు విమానములు నవ్వుపడి శత్రుపంక్తులలోనే పడినవి.

మ్యూజునదిమీద ఫిర గియుద్ధము.

లండను, జూలై 15:— పరాసు అధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. సెంటు క్వింటుటుకు దక్షిణభాగమున నొనర్చిన యనేక శత్రుప్రయత్నముల మా ఫిరంగిదళములు ఖండించినవి. మ్యూజునది యెడమతీరమున, ముఖ్యముగ 300 వకొండవద్ద ఫిరంగియుద్ధము తీవ్రముగ జరిగెను. నాన్సికుత్తరమున నుండు ప్రదేశమునకు దంతటను జర్మను విమానములు దొంబులగుటచేరినవి. ఇద్దరు శ్రీలును, ఒక శిశువును మరణించిరి.

రుస్సా

శత్రుముట్టడిని తరిమివేయుట. లండను, జూలై 14:— రుస్సా అధికారులెట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కాల్యానిజ్ నదీ ప్రాంతమున మర్నికాదిక అగార్ స్టాల్ సమీపముననే మేము శత్రువుల ముట్టడుల రెండింటిని తరిమివేచితిమి. కాల్యానిజ్ నదీ నైబుతిశివండి నోవ్జిక్ గ్రామమును మేమక్రమించితిమి.

కెనడా

కెనడాలో నిర్బంధక సైనికత్వము. బట్టవా- జూలై 13:— నిర్బంధక కానమునకు వికోభముగ ఎవరైన వైద్యములో చేరదలచుకొన్న వారిని నిత్యావారించినవారును అట్లు చేరవలదని దుగొప్పనలను జేసినవారు కఠినశిక్షకు పాత్రులగునట్లు నిర్బంధక సైనికచట్టమునందు క్రొత్త ఒకపరుతును చేర్చిరి. వార్తాపత్రికలు కూడ ఇట్లా చరించినవో అదేశిక్షకు లోనగును.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

రోడ్డేషియను యుద్ధము. టంగనీయకా నరస్సుదగ్గర జర్మనులు పదభ్రష్టులగుట. లండన్, జూలై 13:— 1914 న-11 రోడ్డేషియాలో జరిగిన యుద్ధమును విశేషముగ తెలుపుచు దక్షిణ ఆఫ్రికాలోనున్న హౌకమిషనరుగారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— అమిత ధైర్యముతోను భట్లాకపు పంటతోను ఆంగ్లవైద్యములు పోరాడినవి. టంగనీయకా నరస్సునందు జర్మనులను పూర్తిగ నోడించిరి, వారిని పదభ్రష్టులుగకూడ గ విడిచిరి. 8 శత్రు నౌకలను మించినట్టి రెండుమోటారు పడవలను ఇంగ్లాండునుండి కేపు టౌనుకు. పి అవటనుండి యునపహులమిద నురాజ బాటమిడుగును తదనంతరము కాలమిడుగును పంపుటకుటకు, మొదట 1915 సం. ఏప్రిలు మాసములో అంగీకరించిరి. మిమిటాలో ఆను పేరులచే మోటారుపడవల పరిణమించుచున్నవి. 1915 సం. జూన్ మాసములో నేనాధిపతి జ. సించ్చుకో గారి యాజమాన్యముక్రింద కేపుటౌనులో ప్రవేశించినవి. 1915 సం. డిసెంబరు 23 వ తేదీన టంగనీయకా నరస్సున ప్రవేశించెను. జర్మనులు దీనిని మర్చించియు మాడ పిచ్చి ఊహగ భావించి లక్ష్యముచేయలేదు. మార్గం తయు సంకటముతో కూకకొనియుండెను. కొంతదూరము యునపహులమిదవై ఈ నౌకలను కొంగయి బూతలతోనదిలో ప్రవేశపెట్టిరి. ఈనడంతయు రాళ్లతోనిండియున్నది వాతావరణములు ప్రతికూలముగ నుండిటచే దండయాత్రకు విఘాతముకలిగినది. ఇంజనల నిమిత్తము త్రాగుటకుపయోగించు నీరునుకూడ త్రాగుటమానిజై ఒరిగియుండుదగును ఈ యనమును వెచ్చి ప్రవక్రియ భావించిరి. కాని ఆంగ్లములు విజయముగాంచిరి. టంగనీయకాని నరస్సులో ఈమోటారు పడవలప్రవేశించిన మూడవ దినమున 40 టన్నులు బరువుగల జర్మను నౌకను (కంగానీ) ముట్టడించి తమవశము జేసికొన్నది. తదనంతరమనకొండము మరద్యుతు చేయబడెను. వాటికి పిశ్చయ

త్రేనానుంబులనిడిరి. రెండవ జర్మను మోటార్ పడవనుపివీమి, మిశాకలు ఫ్లిట్ వరిని 8 వ తేదీని ముట్టడించినవి. మూడుగంటల కంటే పరుగెత్తిపోయినవి. చతుర్పాయములచే బ్రిటిషువారు జర్మను నౌకలను ఫిరంగులతో కాల్చినరస్సున ముంచిరి. మూడవ జర్మను నౌకలను బెల్జియను వైమానికులు బాంబులతో తగులబెట్టిగ ఆకౌకా సిబ్బంది జనము పడవకు రంధ్రములను కలుగ జేసి సరస్సున ముంచివేసిరి. చిరకాలమునుండి అవిచ్ఛన్నముగ సాగుచున్న జర్మనులయధికారమంతయు అడుగంటినది. 450,000 చతురపు మైళ్లు వైకాల్యముకలిగినట్టియు, 1600,000 దేశీయులను, దాదాపుగ 80 వేల పాశ్చాత్యులును గల రోడ్డేషియా పట్టణముయందగ్గరమంధ్యమయిన 9 మాసములలోపుగ మానకమైనది. అధినివేశము వైద్యములకూడ సమరమునందు తోడ్పడెను. 1916 సం. మధ్య 100 టికి 40 మంది శ్వేతముఖులారణరంగమున పోరుచున్నది జర్మనీ.

జర్మను ఛాన్సలరు రాజీనామా.

లండను జూలై 13:— డాక్టరు బెత్తౌను హతాశుగ గారు రాజీనామానిచ్చిరి. డాక్టరు మిచ్ఛెలు గారు ఛాన్సలరుగా నియమింపబడిరి.

సార్వజనిక నియోజన స్వాతంత్ర్యము.

లండను, జూలై 15:— ప్రవ్యయలకు సార్వజనిక నియోజన స్వాతంత్ర్యమును క్షీరహస్త్యముగా నొసగినందునకు జర్మను పూర్వపత్రికలన్నియు నిరాశతో విశేషముగ విలపించుచున్నవి. ప్రవ్యయ ప్రతినిధుల నేకు లీసంస్కరణమున కియ్యకొననట్లు నటించి పనులకు రాజీనామాల నొసగిరి. జర్మను సంస్కరణపువాదు లందులకు విశేషముగ సంతోషించుచున్నారు. కాని పూర్వపత్రికావాదులతో నిండి యున్న ప్రవ్యయదములు సభలో నిది యెట్లంగీకరింపబడి వీర్యానింపబడెగలదని సంజేహించి అటుల గాక రాజనాసనమున ననుమతింపబడగలదని సమాధానము నొందిరి.

స్పెయిను

స్పెయిను వ్యవస్థ ఆల్బార్నో రాజుగారితో సంభాషణము లండను, జూలై 14:— డెయిలి ఎక్స్ ప్రెసు పత్రికావిశేషకు దొకడు ఆల్బార్నో రాజుతో ముచ్చటెంప రాజుగారిట్లనిరి:— తన్నుముట్టడించినగాని స్పెయిను రాష్ట్రము లదివరకు కుట్రపై యుండవలెను. ఆంగ్లపరాసు రాష్ట్రములకును, మాదేశమునకును సంబంధములను కూలముగ నున్న వి-అవసరమగు సరకులు స్పెయినునుండి యాదేశముల కెగురుతయగుచుండెడిరి. ఇంగ్లాండునుండి బొగ్గు, ఆమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములనుండి ప్రత్తియు వచ్చిన విలోపమును ఉండదు. నవ్వుమావ్యవస్థకు కారణము అధికలోపము. యుద్ధములమును కొందరు స్పెయిను దేశిస్తులకు సంపద యధికమైనది. మరి కొందరకు నష్టముకలిగినది. ఇందువలన సారిగ్రామి కాండోళన ముచ్చటయ్యెను. వైద్యములను దుప్పరమైన యొక యుద్ధమునుండి క్యవచ్చు మరింత చిత్తు పడినది. వైద్యములకు సార్ల మెంటు సభ ప్రసాదించు ధనము ఉత్కృష్టముగ నున్నవేద్యింప జేయ వైదకులు వాంఛించి యున్నారు. ఇందులకై కొంత యలజడి బయలుదేరినవి. అదిగాక వైద్యముల నాధునిక కాలయోగ్యము లొనర్చవలసిన దని వైదకులు వాంఛించి యున్నారు వైదకుల శిక్షణము భంగమై, వారిరాజ్యక్తి నశించిన దనుట కేవల మసత్యము. స్థితిగతు లీతీరున చిత్తునడి యుండలేదు. రోజులొకటి స్వపరి పాలనమును వాంఛించుట మరొక కలవకము నొడగూర్చును. కేటలోనియా మున్నగు ప్రదేశమున కోల్చెల నాలింప దొరతనమునవారు సంసిద్ధులైయున్నారు. కాని వ్యవస్థ యుద్ధానంతరమున గాని పరిష్కారముగా జేరదు. యుద్ధము చాలకాలము వరకు సాగునని నానమ్మకము. లాయడు బార్ని రి బటు గార్ల ప్రకటనముల జూచియుంటిరి. ఇక నేను మధ్యవర్తిగనుండి క్యవహారములను చక్కజేయుట కవకాశములేదు. యుద్ధములమున నున్న దేశములయందును మహాత్తరమగు హుక్కుగలగలవు. ఆంగ్లరాష్ట్ర పరిపాలనముపై మునుముందు దొరతనము లాధారపడి, ఆంగ్లములు నెలకొల్పిన సాంఘిక ప్రభుత్వమునై తమదేశముల యందు గూడ నెలకొల్పును. ఇంకలో నిచటిను స్కూల్స్ రాజపదవి పాక్షికులై యుండినారుగాని యిటీవలీరు ప్రజాప్రభుత్వ పక్ష జవలించిరి. భావిస్థితియందు నావ పూర్ణమగు సర్వతమున్నదిని ఆల్బార్నో రాజుగారి రి. రి.

గ్రీను

గ్రీనుపార్లమెంటు సభ.

ఏప్రిల్ 15:— ఈ సభ ఈ నెల 25 వ తేదీని సమావేశమగును.

చీనా

చీనా రాష్ట్రము

అంతః కలహములు

హింగళ, జూలై 18:— ఫిరంగులు మున్నగు వానితో ప్రభావశీలమైన పాక్షికము పికింగుపట్టణమును ముట్టడించుచున్నారు. చాంగ్ ఫుంగు సేనాని సేనలలో 3 వేలమంది లోబడిరి.

చాంగ్ ఫుంగు సేనాని

టియంటుకు-జనరలుగారి సేనలు స్వర్గ దేవాలయమున నుండి రెండుగంటలు పోరాడి లోబడిపోయినవి. ఇట్లు లోబడిన సైన్యములనుండి ఆయుధములను లాగుకొంటిమి. చాంగ్ ఫుంగు సేనాని హతండు రాయబారివర్గమును శరణుజొచ్చెను. ఈ సేనాని అనుచులతో యుద్ధము జరుగుచున్నదని ప్రజా ప్రభుత్వవాదల ప్రధానస్థానమునుండి తెలియుచున్నది.

నార్వే

రాటను ఫెల్సు విచారము.

లండను, జూలై 18:— రాటను ఫెల్సుగారి యక్రమ చరిత్రమును గూర్చి జర్మనీ నార్వే వాక్య మాపణను గోరెను. రాటను ఫెల్సు ఉద్యోగమునుండి తొలగింప బడెననియు, తక్కినవారలకు తగిన శిక్ష నిధింప బడుననియు దొరతనమువారు తెలియజేసిరి. ఆ ప్రేమకు విస్తృతము నార్వేలో నుపయోగింప నుద్దేశింపలేదు. జర్మనులచేత కా ర్యాలయమువారి కెరుకలేక యేరాటను ఫెల్సుగారి సామానలో ట్టబడియుండననివారు సలిసిరి.

స్వీడను

బోధినియాలో యూనాక.

స్టావ్ హోము, జూలై 18:— యుద్ధమారంభమైనది మొదలుకొని బోధినియా సింధుకాఖిలో యూనాక ప్రవేశించుట ఇదియే ప్రారంభము. ఇటుట స్వీడను పొరయోడలను వెరతుటకు ఆరంభించెను.

బెలియము

బెలియములో జర్మను విజయము

లండను జూలై 14:— జూలై 10 వ తేదీని బెలియము లోను క్రొత్త రణముఖమందు జర్మనులు గాంచిన దిగ్విజయమును గురించి ప్రధాన కా ర్యాలయమందున్న రూటన్ విలేఖరు డిల్లీవిపులముగ తెలుపుచున్నాడు:— సంగ్రామిక వియ్యకములు జర్మనుల విజయప్రముఖతను కొంచెము అతిశయోక్తిగ తెలిపిరి. యుద్ధభూమంతయుపచ్చికతో నుండుననియుండియున్నది. కొన్ని ప్రదేశములందు యిరుకవైకి ఎగురుచు మరీకొన్ని పొట్ల భూమట్లముతో సరిగనుండును. శత్రువులచే ఆక్రమించబడిన ప్రదేశము సమద్రముకు 6 అడుగులు ఎత్తువున్నది. తలదాచుకొనుటకు సహజముగ రక్షకస్థానమున్నను దుమ్మురేగుటచే నిష్ప్రయోజనముగ నుండెను. జూలై 10 వ తేదీని దిక్కులన్నియు పిక్-టిల్లుపట్టు శత్రువులు శత్రువులను అతిదారుణముగ పేల్చుచుండిరి. ఈజరుండికి తూర్పుపట్టన నున్న కందకములకు సుమార్లు 600 గజముల ప్రదేశమందు శత్రువులు తమ శత్రువులను ప్రేల్చుచుండిరి. ఒక గంటయిన పిదప శత్రువులు తమ ఫిరంగులను రక్షక కందకములపై ప్రయోగించిరి. ఈజరుండికి పడమరకు నున్న ప్రదేశము సంతకు పిండి పిండిగ జేతు దొడంగెను. మైనుండి విమానములతోను, రణరంగమునుండి శత్రువులతోను శత్రువులు కొలాసాలము గావించిరి ఈలోపుగ మాశకెక్కులు కూడ శత్రువుల శత్రువులను చల్లార్చుచుండెను. సముద్రము మధ్యను, న్యూకాస్ట్ లాకకోమధ్య ఈజరుండి కష్టమును కంటెనను ఉదయమునకు జర్మనులు నాశముజేసిరి. మందు భాగమందు క్రొత్త సైన్యములను పట్టించుటకు కూడ మీరు లేకుండ చేసిరి. మధ్యాహ్నము మూడు గంటలకు సరికి శత్రువులు ఆతిథి కర

ముగ శత్రువులతో పోరాడంగిరి. ఇట్లు మరుసగ మూడుగంటలుపోరిరి. ప్రధాన కా ర్యాలయ మందున్న రాయబారి ఫిల్సు దళములు ఎట్టిపనికి కొల గాకుండెను. సైన్యములన్నియు సముద్రముభిముగ చేరినవి. లాంబార్డు కైదర్గమున్న స్థానములన్నియు రూపులేకుండగ మాసివని. కందకములన్నియు భస్మీభూతమాయెను. జర్మనులు పదాతులతో పోరుటకు నిశ్చయము. కొనిరి. ఈ సంగతిని కనిపెట్టి మా సైన్యములు సిద్ధముగ నుండెను. సాయంత్రమందు ఆరు గంటలకు జర్మనులు తమ సైన్యములను కుప్పలుకుప్పలుగ సమకూర్చుచుండిరి. నార్తాం పటక్ పటాలములకు చెందినట్లయు తుతగాత్రుడైనట్టి వైనికు దొకడు ఈజరుండికి దాటి అచటజరుగు సంగతులను మా సైన్యములకు తెలియజేయుటకు తనంతట తానేమారుకొనెను ఈజరుండికి దాటపోవుచుండగ గొప్పపరాతుల సంఖ్యకాకల మీదవచ్చుట ఈ సైనికుడు గాంచెను. తాననుకొన్న స్థానమును ఈ సైనికుడు చేరెను. అచటవారికి తనసందేశమును తెలియజేసెను. శత్రువులు ఆని చిత్రముగ పోరునన్ని క్రొత్తస్థానములను పైకొనిరి. కానివారి కెట్టిమనశ్శాంతియు కలుగకుండెను.

సింలా

యుద్ధతంత్రవార్త.

సింలా, జూలై 14:— నిన్నటిదినమున రాజప్రతినిధి కీర్తిరస తంత్రవార్తవచ్చెను:—

తీక్రముగ ఫిరంగులను గాల్చి జర్మనులు నిన్నటి దినమున బెలియము తీక్రముననున్న స్థానములను ముట్టడించి ఇందు మూలములయన మూలస్థానమును సముద్రమునకు నడుచు నున్నతీక్ర సాధనములు నేల మట్టమైనవి ఈజరుండికి నుండిన వంతెనలను గూడ వీరు దగ్ధ మొనరించిరి. ఈజరుండికి ఆంగ్ల సైన్యపంక్తి 1400 వందల గజముల పొడవున 600 గజములు వెనుకకు గొట్టబడినది. ప్రధమమున విజయము చేపారెను గాని తుదకు లోంబార్డుకైడు దిక్షిణమున శత్రు సైన్యములు వెనుకకు గొట్టబడినవి. ఆంగ్ల సైన్యానికులు బ్రూగిసు ఆస్టెండులకు నడుచు ననేకమగు బాంబులను పేసి శత్రువులను నష్టపరచిరి. ఎమును రిజిమెంటును పరామస్థానములను చేరింప జర్మనులు యత్నించిరి గాని ఫలము మొదలేక పోయిరి.

రెవ్యూవారు ప్రాముఖ్యులగు హాల్లిట్టు బట్టుకొనిరి. గత సంతకమున వారి ముట్టడి యత్నముల కిటునె యుద్ధంతరము కలిగినది. ఈ విజయవార్త రెవ్యూవారు కధికమగు సంతకమును గలిగించినది. ప్లానిస్టానుండి పశ్చిమమునకు రష్యన్ సైన్యములు జయప్రదముగ నడుచుచున్నట్లును, కేబల్ నాక్రమించు కొనిట్టును తెలియవచ్చినది.

కాంప్టాటి నోటిలనకు సమీపమున నన్న తురుష్కు-జర్మను కా కా శత్రువులు ఆంగ్ల సైన్యానికుల తెలిపించిరి. 800 అడుగుల ఎత్తుకందు యెగోచిన మున్నగునాకలపై బాంబులు పేసిరి. కొన్ని బాంబులు తురుష్కుయద్ధ కా ర్యాలయము మీదపడినవి.

అంతర్గామిక కష్టములు మరల వృద్ధిమొనరి గాని ఆంగ్ల శత్రు ఫలముల నాకల రాకపోకలు తగ్గలేదు.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో ఆంగ్ల సైన్యములు, దక్షిణకెల్లా సముద్రతీరమున బలమగు స్థానముల నాక్రమించుకొని యుండిన జర్మను సైన్యములను, వెనుకకు బంపినవి. న్యూసా సో రమనకును, సముద్రమునకు నడుచుచున్న జర్మను సైన్యములు మెహెంక్ వైపునకు తగుమబడుచున్నది.

ఆసియా సెంట్రుగారు దొరతనమువారి సమరమును నిరాకరించుట:— ఆసియా సెంట్రుగారు వాడియాగార్లు ప్రాముఖ్యములలో రాజకీయములుగాని వానిని గవర్నరు సంఘమువారు గాని వాటిప్రతినిధి గాని పరీక్షించి ఆమోదించినవానిని ప్రకటింపవచ్చునని చెన్నపురి దొరతనమువారు వార్త మువ్వరికిని తెలుపగా తమభర్తముల కది కృతీకము గాన తాయంగీకరింపజాలరుని వారు మువ్వరును వేరువేరుగా దొరతనమువారికి వ్రాసిరి.

హార్మి చునగారికి నోటిసు:— ఈ నెల 14 వ తేదీని బాంబే ప్రాంతము పత్రికాసంపాదకునికి నోటిసుపంపబడినది. ప్రాంతములో వారు పరిపాలనను అనుకూలముగా కొన్ని లేఖలను ఈ పత్రికయందు ఈ నెల 15 తేదీని ప్రకటించుటకు సంపాదకుడు బి. సి. హార్మి చునగా రనుమరించుచే ప్రజాకానికి భంగకరమని గవర్నరుగారు నిశ్చయించిరి గాని ఆ విషయమునకు సంబంధించిన లేఖల నింతటినుండి ఆపత్రిక సంచికలలో నెన్నడును ప్రకటింప గూడదుని దేశరక్షక కాన నముక్తింద గవర్నరుగారు హార్మి చునగారికి ఆహ్వానించుచున్నారు.

చెన్నపురి హోమమురూలు లిగు.

ఈ నెల 9 వ తేదీ సోమవారమునాడు పంపబడిన తంత్రవార్త.

ఫిలిపుప్పేడనుగారికి-పార్లమెంటు ప్రజలసభ-లండను. ఈ ప్రశ్నలకు పార్లమెంటు సభలో నడుగుటకు చెన్నపురి హోమమురూలు లిగువారు విముక్తుల కొరచున్నారు.

లిసెంటుగ్యుగా రాజకీయాంశము హానికరమని ఇండియామంత్రి తెలపెనుగాని ఆవిరముల నాతడు తెలిసికొనెనా?

లిసెంటుగ్యు రాజకీయ క్షిభిత్ యనియు బ్రిటిషు సంబంధము కాశ్యతముగ నుండవలెనని కొరచునయు చెన్నపురి హోమో ప్రవాసము గవర్నరుగారు గూడ నిర్వివాదముగ నంగీకరించిరి ఇండియా మంత్రికి తెలియునా?

అక్రమము అరాజకము మున్నగునవి ఎంతమాత్రమును కూడ దని ఆసియా సెంట్రుగారు పలుసారులు ఖండితముగ నుడిచిరి ఇండియామంత్రికి ఎరుగరా?

1916 వ సం॥ 40 డిశంబరు నెలలో జరియమహాజనసభ హెగ్లెములీగులవారు 19 గురు కాననసభ్యులను నిరూపించిన సంస్కరణ విధానములను మాత్రమే ఆసియా సెంట్రుగారు అవలంబించెనని ఇండియామంత్రికి తెలియునా?

మైసూరు నిర్ధారణ చేసిన స్వరాజ్యభక్తులకు తాము వ్యతిరేకులము కామనియు తత్ఫలసిద్ధికి ప్రజలను బోధించుటకు కాశ్రీయవిధానమున పనిచేయుటకు తమ యభ్యంతర మేమియును లేదనియును రాజప్రతినిధి, చెన్నపురి గవర్నరుగారు స్పష్టపరచిరి ఇండియామంత్రికి తెలియునా?

ఇపుడు ఇండియామంత్రి లిసెంటుగ్యుగారి రాజకీయాంశము హానికరమని నడుపుటవలన కాంగ్రెసు లీగులవారి పు డవలంబించినట్లయు వెనుకటి ఇండియామంత్రి లామోడించినట్లయు ఒక పురుషాంతరమునుండి జరుగుచున్నట్లయు విధానమును ఇండియామంత్రి నిరసించుటలేదా? ఇట్లు కానన బద్ధులగు నాందోళనమును నిరసించుటవలన అరాజకమునకు ప్రోత్సాహము కలుగుచున్నదని ఇండియామంత్రి ఎరుగునా?

సర్ సుబ్రహ్మణ్యం కే. సి. ఐ ఇ తేలు ఆక్రింగుచీపు జన్మిని - చెన్నపురి హోమో - ఆధ్యక్షుడు. కే. పి. రంగనాథుని అయ్యుగారు సామ్రాజ్య కాననసభ్యుడు ఆంగ్ల సైన్యకు శక్రిటర్. సి. పి. రామస్వామయ్యురు. జనరలు శక్రిటర్.

కమాండరు వెడ్డిపును పార్లమెంటు ప్రజలసభ లండను. మిక్రి దిగుప్రశ్నలకు పార్లమెంటుసభలో నడుగుటకు చెన్నపురి హోమమురూలు లిగువారు కొరచున్నారు.

లిసెంటుగ్యుగారికి నిర్బంధావాసము విధించుటకు పూర్వము ఆమె మిత్రమండలి విజయమును గూర్చి ప్రోత్సాహముతో పనిచేసెననియును యుద్ధనిపుటకు చాల భవ మొననని యుద్ధముననునను బదులిచ్చుటయే గాక ఇతరులనుగూడ ప్రోత్సాహపరచెననియును చెన్నపురి శక్రిటర్ తిరుచనాపల్లి తంజావూరు గూడలూరులలో ఏడునెలలు చేసి దేశరక్షక సేనలో చేరుటకు 600 మందిని సమకూర్చెననియు ఈ రాజధానిలో చేరి వారు మొత్తము 690 మందియగుటచే లిసెంటుగారి ప్రయత్నమున గావించే చేరినవారు 90 మంది మాత్రమేయనియు ఇండియామంత్రికి ఎరుగునా?

ఇట్టి తరుణమున కకవర్తలకు బూతులవలన దేశరక్షక సేనలో చేరువారికి వైచనస్పృశ కలిగినదని ఇండియా మంత్రికి ఎరుగునా?

ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యము. కే. పి. రంగస్వామి అయ్యుగారు సి. పి. రామస్వామయ్యురు.

చెన్నపురి హోమో:— నేడు చెన్నపురి హోమో ప్రవరల ప్రారంభమైనది. న్యాయమూర్తి కే. శ్రీనివాసయ్యుగారును న్యాయ ఫిలిపుగారును న్యాయాసనము నధిష్ఠించిరి.

ఒక మెట్ట కెక్కుట:— ఒక డ్రెస్సు ఒక మెట్ట కెక్కుటకు కొలంబూలో దెలియవచ్చెను. ఈ నెల మూడవ తేదీని ఒక మెట్టకెక్కిన దనియు నీటిలోనికి దియుటకు సాధనములు లేదనియు, ఒక కెక్కిన కొలంబూ వారికి ఉద్దరము వ్రాసి పంపిరి. 'తేడి ఇంచితేపు' అను ఓడను సహాయము. కొలంబూ వారు పంపినట్లు తెలియవచ్చుచున్నది.

కళాశాలాధికారులు కేట్ నేన్ హోయిలో క్రైస్తవుల జేర్పును నిషేధించు.

అయ్యో,

కేట్ నేన్ హోయి (ప్రామాణిక విద్యార్థుల) మేల్ పోషించిన భోజనశాల. దాని నిర్వాహకమైన ప్రామాణిక ప్రజలు మిక్కిలిగా భవనము మొదలైనవియు, నందు నాయకులైన యెనియు వదలగలదు. అందుకొకటి నిషేధించునందు నాయకుల నెక్కువగా తీసుకొని గలను, ఈ సంస్థను కలసి క్రైస్తవ కళాశాలాధికారులు విద్యార్థుల జాతీయభవన సమగ్రతకు ఆ భోజనశాలయందు ప్రామాణిక పాఠ్యవిద్యార్థుల మాత్రము జేర్పుచుండిరి. క్రైస్తవ కళాశాల విద్యార్థుల సంఖ్య తక్కువయినను మొదటి రక కళాశాల విద్యార్థులు, క్రైస్తవ కళాశాల బాలికలు జేర్పుచుండిరి. ఇవియును కళాశాలాధికారులు విద్యార్థుల జాతీయతలను గానాదు సుఖము గలవుచుండిరి. అయిన నీ సంవత్సరము తదధికారులు క్రైస్తవ విద్యార్థుల జేర్పు యా హిందూ భోజనశాలయందు విద్యార్థుల కలదని మొదటిసను తమ తల్లిదండ్రుల యాజ్ఞను పాటించుకొనక నిలుపుదని నేను కొనసను, నయమన భయమున నా హిందూ విద్యార్థుల కమృతి సౌకర్యమును చూపుచు సమాధానముయొని నిష్పదనే క్రైస్తవుల నా హిందూ విద్యార్థులకు జలయము చూపుచున్నాను. ప్రామాణిక పాఠ్యవిద్యార్థులకుని నిషేధించిన భోజనశాల యది మొక్కటియే. మద్రాసు పట్టణమున మొక్కటి వేరుగా వాగ్వికలనీ లేదు. ప్రామాణిక హిందూజనుల భవనముయందు నిర్మించుచు, యా బాలికలని తేలికెట్లుగా తెలుపబడి నటునంటి యా భోజనశాల యందు క్రైస్తవుల జేర్పు, హిందూ విద్యార్థుల కలదని మొదటిసను నిష్పదనే క్రైస్తవుల జేర్పుచున్నది నగరముల కార్య సంతకముచి తమ భవనమును నేర్పిన ప్రామాణిక హిందూజనులు తమ ప్రామాణిక దువసించుచున్న తల్లిదండ్రులు, నిక నిషేధ జేయగలరు నెట్లును విచారించుకొని యున్నది. కొందఱు భవనములను భవనములను బట్టి యగు నిర్వాహకుల భవనముల విడిచి యా క్రైస్తవుల జేర్పు కొనసయనని సుమారుచున్నట్లు. ఈ జేర్పుచేసి భవనములను నిర్వాహకుల యువభవనము లెక్కించుకొని యు కామెకప్పును సుమారుచున్నట్లు ప్రామాణికము. ఈ నిర్వాహకుల వాక్యంతోపాటు నెట్లును వా రాలించి తెలుపవలెను. కేట్ నేన్ హోయియందు హిందూ ప్రామాణిక తమ హిందూ భావించి యేమిటి దీనిని నువ్వోత్సవముగా వామతో జరుపుదును. నయమన గురిలో నడుచుచుండి క్రైస్తవుల పదియది మరలయేమి వందీసి నిమిరభావాలకే పంపిన జేయగలరు అలవాటులను తమకును వారి కిని వేరే సుమారుచుండ సుమారుచున్నట్లు నేర్పితభావము చలించి వాటితో ఫలభవము లాగించి క్రైస్తవులను క్రైస్తవులతో హిందూ ప్రామాణిక కలిసి యుండి. ఈ విషయము నెట్లైనా వాగుగా నాలించి కళాశాలాధికారుల కార్య సంతకము చుదితమో గుర్తించి తగినట్లు నడుచు కొందుని ప్రార్థన.

వికీడి.

గుంటూరు వార్తలు

గౌ. నిల్వై. జి. ఎస్. గారు గుంటూరు ప్రాంతమున ఈ నెల 12వ తేదీని విజ్ఞప్తి కల్పించుచు యతిప్రసాదము చేసారు. 13వ తేదీని కల్పించుచు బంగారా అయ్యతనా హక్కును నడచెను. నెలకు నేనయ్యు జేసిన 110 మంది, గలవారు కార్య నిర్వహణమున సభ్యులగు నిల్వై దొరగారి మొదటి కడకు చేరిరి. తా మిదివరకుండిన ఈ జిల్లా నుండియందు యువకులు నేరము నేరము జేయు యాయవ సంతోషమును నడచెను. ఈ ప్రాంతము లెక్కువ మంది కలసి వాగ్వికలనీ క్రైస్తవులను సుమారుచుండిరి. గిల్వై గారు రవి. చలవతి ప్రాంతము, గిల్వై ప్రాంతమున గలవారు మొదటి కలిగిన ప్రాంతములను కలిపి ఆరేణివ ప్రాంతముల క్రైస్తవులను ప్రకటించిరి. గిల్వై నిల్వై గారు కొంతకడకు మాట్లాడిరి. సామగ్రమున జిల్లా నెట్లైనా ప్రాంతము గిల్వై గారు గౌరవాధ్యక్షులు సామగ్రమున జేరిరి. దీని కను సుమారు గిల్వై గారు గుంటూరు నుండి వెదలిపోవు రంధ్రమున ప్రాంతము గారు సుమారుచుండిరి. వాతావరణము భయంకరముగ నున్నది విందులు జరుపుచుగా జరిగినవి.

TELEGRAMS. Calcutta

"New India" Allegations Denied. Bengal Government.

CALCUTTA, July 15.

The following communique has been issued by the Bengal Government:—A communique issued by the Government of Burma on the 11th June 1917 narrated the facts regarding certain allegations made in "New India" of the 25th May 1917 about the case of one Chandi Charan Nag up to the time of his departure from Calcutta. As regards his subsequent treatment the allegations are that after his arrival in Calcutta (1) the police hustled him out of hospital before he was well, (2) further sent him to his village which was unhealthy and (3) finally when in September, six months afterwards, he begged for an allowance for medical treatment and to be moved to a healthier spot the application was refused. With reference to these statements it is as well that it should be known that no such restrictive action was either contemplated or taken by the Government of Bengal against Chandi Charan Nag after his arrival in Calcutta. He arrived from Rangoon on the 23rd April 1916 and left the same evening for his home in Tippera. He was not hustled out of hospital before he was well and he was at liberty to go where he pleased. The only representation thereafter received from him was dated 29th September. In this he asked for pecuniary assistance and for a change to some hill station. As no orders had been made against him he was informed that the Government were unable to grant him any pecuniary assistance but that he was free to stay where he pleased. The allegations of harsh treatment after his arrival in Bengal are therefore unfounded.

The Home Rule Movement.

Sr S. P. Sinha and Sir Robert Borden. Reported Conversation Denied.

The attention of Sir S. P. Sinha has been drawn to the reports which have appeared in the press of a meeting of the Bengal Home Rule League held at Calcutta on Wednesday, the 11th July. In the report Mr. A. N. Chaudhury is represented as having given an account of a conversation alleged to have taken place between Sir Robert Borden, Prime Minister of Canada and Sir S. P. Sinha. Sir S. P. Sinha desires it to be known that no such conversation ever took place nor indeed did any conversation regarding self-government in India take place between him and Sir Robert Borden. As statements which were never made by Sir Robert Borden have thus been attributed to him, Sir S. P. Sinha hopes that this denial will receive as wide publicity as the original report.

CALCUTTA, July 15.

Sir P. C. Chatterjee died in Calcutta of heat apoplexy this morning.

Bombay

Legal Aspects of the Internments.

Sir N. G. Chandavarkar's Article.

BOMBAY, July 15.

Sir Narayan Chandavarkar has contributed a special article to the "Times of India" in reference to questions put on the 2nd July in the House of Commons by Mr. Chancellor. M. P., to Mr. Chamberlain, Secretary of State for India, whether the Home Rule movement headed by Mrs. Annie Besant was supposed to be outside the constitution. In this article, which is the first of a series, Sir Narayan deals with the constitutional aspect of the order of internment passed on Mrs. Besant and her two colleagues, and shows after consideration of the principles underlying the British constitution how a similar use of a summary and absolute power was made in 1879 by Lord Lytton, and how it was characterized by his Law Member, the Hon. Mr. Whitley Stokes and by Sir William Harcourt, a great constitutional lawyer, as a fraud on the power, because the intent of the legislature was that the power in question should be exercised only in some specific cases. The Law Member's argument was in effect, says Sir Narayan, that where legislature confers an exceptional summary and absolute power on the executive in the widest of terms the executive is not warranted in taking advantage of those terms and using the power in its absolute discretion for cases beyond the more limited intent which the legislature had in mind when it conferred the power. Sir Narayan is careful to explain that the word "fraud" in this connection was not used in its ordinary legal sense but in the innocent sense of "equity" and "law" as an exercise of power honestly and unselfishly but still a fraud for purposes not within the real intent of the power. Sir Narayan ultimately comes to the conclusion that the Government in regard to these internment orders have gone beyond the object and intentions of the legislature in the matter of the Defence of India Act and has acted unconstitutionally and he has come to this conclusion even after assuming for the sake of argument that the political agitation headed by Mrs. Besant was carried on by "mischievous" methods likely to be prejudicial to public safety as contended by the Government.

The Tilak-Chirol Case.

Bombay Government's Attitude.

BOMBAY, July 15.

In April last Mr. Bal Gangadhar Tilak addressed a petition to the Governor of Bombay complaining that the police were interfering in his editorial against Sir Valentine Chirol and another for alleged libel. The petition from the subject matter of lengthy correspondence between the Secretary to the Bombay Government and Mr. Tilak. The former maintained that Sir Valentine Chirol's solicitors requested the Government for permission to inspect, and the grant of certified copies of certain documents among the Government records. The request was granted, and it was stated that if Mr. Tilak's solicitors desired to inspect any such documents the

Government had no objection. Sir Valentine Chirol's solicitors had also asked to be put in touch with certain witnesses who gave evidence on behalf of the prosecution in the Nasik conspiracy case. If Mr. Tilak's solicitors wished similarly to be put in touch with witnesses who gave evidence for the Crown in that case, the Government was prepared to grant similar facilities. Mr. Tilak replied pointing out that Sir Valentine Chirol's solicitors should have approached the Government through a proper Court of Justice, and asking to be allowed general inspection of documents on record of the Government relating to certain specific matters or questions which were at issue in the case, with a view to his making a selection and obtaining certified copies of the documents so chosen in addition to those supplied to Sir Valentine Chirol's solicitors. The Secretary to Government replied that in the public interest they could not allow any general inspection of their records, and forwarded to Mr. Tilak a list of documents, the certified copies of which had been supplied to Sir Valentine Chirol's solicitors.

Notice on Mr. Horniman.

Under Defence of India Act.

BOMBAY, July 15.

The following order was served on the Editor of the "Bombay Chronicle" yesterday:—Whereas it appears to the Governor of Bombay in Council Mr. B. G. Horniman, Editor of the "Bombay Chronicle" has published or caused to be published or permitted the publication of certain letters or correspondence under the heading or title "Alleged reign of terror at Dadar" in the newspaper called the "Bombay Chronicle" in the issue of that paper dated the 12th July 1917 and whereas in the opinion of the Governor-in-Council there are reasonable grounds for believing that the said Mr. B. G. Horniman has thereby acted in a manner prejudicial to public safety now, therefore, the Governor-in-Council in exercise of powers conferred by Rule 3 of the Defence of India (Consolidation) Rules 1915, published in notification of the Government of India in Legislative Department No. 86 dated the 9th December 1915, is pleased to direct that the said Mr. B. G. Horniman shall abstain from publishing and from causing or permitting the publication of any further matter having reference to the subject matter of the said letters of correspondence in any issue of the said newspaper or otherwise.

By order of His Excellency the Governor-in-Council.

J. E. C. Lukes, for Secretary to the Government,

Judicial Department.

Dated the 14th July 1917.

Bombay Castle.

South India

Government's Concession to

Mrs. Besant.

Refused by Her.

OOTACAMUND, July 14.

In a Government Order dated the 3rd July Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia were informed that it had been resolved to relax the orders issued against them by permitting the publication of purely theological or religious writings or speeches composed, by them provided that such writings and speeches had been previously examined and passed for publication by the Governor-in-Council himself or such officer as he might appoint. The Government have since received a reply from each of the persons concerned stating that they decline the offer as inconsistent with their principles.

Latest Telegrams.

[REUTER.]

UNCORRECTED.

The "Observer."

A Striking Article

LONDON, July 15.

In a striking article on the Mesopotamia report, the "Observer" today attacks a series of wrongs against, hasly clamour for the punishment of those involved, and expresses the opinion that the moral middle at present promises to be as disastrous as the initial stages of the campaign. The paper expresses a desire for a Committee of inquiry into the war (2) record of that sort of screaming journalism which has abandoned itself to violent personal attacks. The trial must be by law, not by newspaper. Expressing regret for the resignation of Mr. Chamberlain, the "Observer" pays a tribute to him as one of the men who at present honour public life, and his withdrawal from it has merely weakened Government.

The "Observer" thinks that Mr. Balfour should have accepted Lord Hardinge's resignation. The latter should resign now, in order to rehabilitate himself in the public confidence. The report does not justify vilipendence by his detractors. Lord Hardinge was one of the most popular Viceroys there ever was, and he is entitled to much of the credit for the Imperial preface in India. The root of the trouble, the "Observer" continues, was the bad system of unresponsiveness for which both Liberals and Conservatives were responsible.

The paper concludes:—We must remember that the general policy of the expedition was not out and out right. The earlier mistakes have been rectified, and the enterprise has become one of the most brilliant exploits of this war, despite the tragedy of its initial phase, and regarded from first to last, it has been thoroughly vindicated. Baghdad is the one spot in the whole war where early anticipations have been realized and the main objective achieved. Government and the country would do well to set the final success against the mudilla and scandal of the first temporary failure.

THE GREAT WAR

King & Queen & Prince of Wales Visit the Front

His Majesty's Message to the Armies

German Chancellor Resigns

KAISER CLIMBS DOWN: UNIVERSAL SUFFRAGE TO PRUSSIA

KING ALFONSO INTERVIEWED ON UNREST IN SPAIN

REPUBLICAN ARMY ATTACKING PEKING: 3000 TROOPS SURRENDER

INDIAN REFORMS: STATEMENT TO BE PUBLISHED SOON

[REUTER'S AGENCY.]

Great Britain

The Mesopotamia Report.

Judicial Enquiry Proposal Criticised.

LONDON, July 15.

There is some criticism of the Government's decision to appoint a judicial enquiry regarding Mesopotamia. Lord Curzon in the House of Lords emphatically denied that Government was attempting to cast a wet blanket over the subject or to whitewash any one and declared that the Court was not intended to relieve the Government of responsibility for action, but would enable it to act upon proper advice.

Reasons for the Enquiry.

Mr. Bonar Law had previously emphasised that the Mesopotamia Commission was not a judicial body and the rules of evidence were not observed in all cases and the Act indemnified witnesses against the use of their evidence in any subsequent proceedings. With regard to the procedure by court martial there was the objection that civilians could not be brought before such a Court.

THE DEBATE IN PARLIAMENT.

Mr. Chamberlain Reviews the Campaign.

Tribute to Lord Hardinge.

[Delayed in Transmission.]

LONDON, July 14.

The debate on the Mesopotamia Report took place in the House of Commons to day. The Attorney-General argued that as it would be unfair and illegal to take action against soldiers on the Report, action could not fairly be taken against civilians. He referred to General Sir John Nixon as an undaunted soldier (cheers) who had grown grey in the service of his country and one of whose faults was his impetuosity to face the enemy in the dark days of war. Did anyone suggest that his uniform should be torn off on the strength of evidence in regard to which he did not enjoy legal rights? The terms of the reference of the Court of Enquiry were to inquire into the allegations of the Report adversely affecting the conduct of any military officer and report on such conduct. The Court would be free, when in their opinion the circumstances justified it, to deal separately and in advance with any officer and to make separate report regarding civilians. There were obvious difficulties, and if the House thought the course proposed improper, the Government was willing to set up a tribunal by Statute to deal with the cases of both soldiers and civilians.

Mr. Montagu.

Mr. Montagu paid tribute to the distinguished services of Lord Hardinge the General Sir John Nixon and urged that these should not be forgotten. He also urged a policy of greater responsibility on the part of the Indian Government towards the Indian people and consequently less responsibility at Home.

Mr. Chamberlain's Speech.

Mr. Chamberlain said he spoke under circumstances of great difficulty. Obviously the report of the Commission could not be left where it stood. There might be a difference of opinion regarding the Tribunal to which the decision whether action should be taken against those mentioned in the report should be remitted, but the whole House was unanimous that a Judicial Tribunal must try the question. He did not for a moment dispute that that decision carried with it another decision. He then announced his resignation and added that he only spoke from the Treasury Bench because owing to the absence of the King from London it had been impossible to take His Majesty's pleasure in the matter.

Mr. Chamberlain deprecated discussion as to the future of India at present and stated that the Imperial Government was giving careful attention to the Indian Government's suggestions regarding political reforms in India, and hoped that statement on the subject would be possible soon. But it would be most injurious to mix up the question of the military breakdown with the question of India's future. He associated himself with Mr. Montagu's tribute to Sir John Nixon and Lord Hardinge and hoped that appeals like Mr. Montagu's would do something to procure for great public servants, when their conduct came under discussion, a patient

hearing and a fair judgment. Referring to the division of responsibility, he expressed the opinion that it would have been better if from the start control had been vested in the General Staff, but early in the war the general staff was constituted. Thus the control fell to the India office.

The Advance on Bagdad.

Dealing with the advance on Bagdad: Mr. Chamberlain said that the real sense of the telegram to General Nixon was "What addition to your present force will make you confident of your power both to take and to hold Bagdad?" General Nixon replied that he was confident that he could take Bagdad with his force, but he would require another division and a regiment of cavalry if the Turks after that concentrated large forces against him. Lord Hardinge and Sir Beauchamp Duff thought Sir John Nixon best able to judge and accepted his view. The Cabinet had intended to send two Indian divisions from France to reinforce Sir John Nixon, but as the question was raised as to whether even this would enable Bagdad to be securely held, the War Cabinet consulted the combined General Staff who reported that the occupation of Bagdad within a few weeks should be perfectly feasible but that it would be unwise unless troops could be withdrawn if necessary, regardless of political considerations. When the whole Cabinet was considering this opinion a telegram was received from Lord Hardinge stating that the Indian Government completely agreed with the Imperial Government regarding the importance of occupying Bagdad and saw no difficulties in it provided that reinforcements of two divisions reached Mesopotamia within two months. Sir John Nixon considered that even without being reinforced his army would be safer at Bagdad than at Kut, and the Indian Government, though it opposed the occupation of Bagdad without reinforcements felt that in view of the military situation it might be necessary to take the risk of such occupation. The Cabinet then decided to send two divisions of infantry and a regiment of cavalry and ordered Sir John Nixon to advance. Referring to his private telegram to Lord Hardinge concerning sixty thousand Turks, Mr. Chamberlain emphasised that it was the duty of the War Office not the India office to send military intelligence to India. The telegram referred to the possibility of a Turkish concentration in January. Therefore it was not material to the question of Sir John Nixon's advance in November, but only to the question of reinforcements which he would require after occupation. Mr. Chamberlain hotly repudiated the charge that the advance was a political gamble. The War Cabinet would not have ordered the advance if it had not been satisfied by a concurrence of military testimony that it was a proper operation on military grounds alone.

Political Considerations

The political considerations referred to were connected, with the situation in Central Asia and India. Mr. Chamberlain on this point read the full text of a telegram showing that the phrase referring to great need of a striking success in the East was only a part of a sentence, the remainder of which ran: "Both to prevent Persia being carried away and to secure the support of the Arabs." Regarding transport Mr. Chamberlain pointed out that steamers which the Commission had condemned were now doing excellent work on the Tigris. He admitted error regarding barges, but said that was corrected as soon as possible and barges were now most useful. He did not attempt to surmise the horrible breakdown in medical arrangements nearly eighteen months ago. He expressed the opinion that it had been a lamentable and inexcusable breakdown.

Mr. Chamberlain regretted that the warnings which at his instance Lord Hardinge conveyed to Sir Beauchamp Duff were not sooner acted upon and more seriously received. Referring to the charges relating to his not consulting the India Council Mr. Chamberlain said that he acted as the mouthpiece of the Government.

Tribute to Sir William Meyer.

He regretted that the Commission did not take evidence regarding the private telegrams before coming to their conclusion. Mr. Chamberlain paid a high tribute to Sir William Meyer. He said that he had long served the Crown and was trusted by Lord Hardinge and Lord Chelmsford. He had piloted the finances of India through times of difficulty and anxiety. Mr. Chamberlain emphasised that Sir William Meyer only expressed an opinion on the commercial argument for a railway in

TELEGRAMS.

Mesopotamia and left the Indian Government to decide on political grounds, and said that Sir Beauchamp Duff thought it necessary for military reasons the matter should be referred to the Imperial Government. Sir William Meyer could not have done otherwise. If the Finance Member risked impeachment every time he queried the soldier's demand taxation would be endless.

Lord Hardinge's Great Services

Mr. Chamberlain paid a tribute to the great character of the services of Lord Hardinge. Because there had been a breakdown in the military administration, Lord Hardinge was to be held up the public odium and contempt. His great services were forgotten and the most popular Viceroy India ever had was now to be told that he was unfit to serve his King and country in any capacity. The greatest charge the commission made against Lord Hardinge was that he trusted his military adviser too implicitly, and did not overrule or go behind him. It would be an evil day for the country if owing to errors of judgment and miscalculations for which others were as much responsible as he, and some more responsible, a great public servant was to be ousted out of public life without a trial and without a hearing owing to the clamour of a passionate and ill-informed mob.

Mr. Balfour.

Mr. Balfour declared that after Mr. Chamberlain's speech the Commissioners were equally on their trial as Mr. Chamberlain. He dissented from Mr. Chamberlain's decision to resign. He had refused Lord Hardinge's resignation because the country particularly required his services in war time. Replying to an interjection asking why the Viceroy was differentially treated from the twenty-one Generals sent home from Mesopotamia Mr. Balfour, asked if anyone suggested that Lord Hardinge had informed him that his Council met weekly which was much more frequently than his predecessors. All official and important private telegrams were submitted to the Council. If Lord Hardinge were to be prevented from serving the country at present because he advised the advance on Bagdad all the most important members of the front bench on both sides deserved precisely the same treatment. Mr. Balfour concluded that was a powerful argument in favour of the retention of Lord Hardinge.

Commission's Methods Criticised

The striking passage in Mr. Chamberlain's speech in the Mesopotamia debate was that in which he showed that the report of the Commission had condensed some telegrams which had passed and omitted important passages in others. For example, there was the suppression of the political reasons mentioned in the telegram of October 5th, 1915, as making the occupation of Bagdad desirable. These reasons, Mr. Chamberlain disclosed, were the activity of German emissaries in Persia and the situation in the Balkans and Dardanelles. While Mr. Chamberlain did not impute misrepresentation to the Commission, he declared challengingly that no man could safely be charged on paraphrased extracts, and confidently exclaimed:—"I think the House has not made up its mind that it is not going to hang anyone on the report of the Commission." Mr. Chamberlain also warmly repudiated the newspapers' allegation of Sir Edmund Barrow exceeding his functions. He declared that it was in the early part of the campaign, when the operations were declared by the Commission to have been brilliantly successful, that Sir Edmund Barrow's influence was most felt, for, as the Commission said, the initiative then rested with the authorities at Home. Sir Edmund Barrow deserved praise not censure. Mr. Chamberlain was grateful for his assistance from first to last and counted himself fortunate to have had such an adviser in those critical times.

Alternative Proposal Adopted.

Towards the close of the evening Mr. Balfour announced that the Government would adopt the alternative proposal mentioned by the Attorney-General for a statutory tribunal. The Debate was adjourned.

Mr. Asquith's Brave Defence of Mr. Chamberlain

Continuing the Mesopotamia Debate in the House of Commons Mr. Asquith declared that the Commons was the only tribunal able to say whether statesmen or soldiers had forfeited their trust and deserve censure. He would gladly acquiesce in any decision of the Government but was it in public interest that a tribunal should be set up and if so what would be the limit of its reference and jurisdiction? He regretted the chivalrous but uncalled for resignation of Mr. Chamberlain. The report did not contain a word of censure of Mr. Chamberlain. He paid a warm tribute to Mr. Chamberlain's work at the India Office. He was glad that some of Mr. Chamberlain's colleagues who shared his responsibility did not propose to follow his example. If he were in their place he would do the same until the Commons had censured him.

Advance of Bagdad Absolutely Necessary.

Referring to the decision to advance on Bagdad he said he could not recall any step in the war more completely warranted by every relevant consideration of policy and strategy or more strongly fortified in advance by the absolute concurrence of expert authority. He could speak all the more freely because he was absent ill when the actual decision was made. He did not mention this in order to dissociate himself from it on the contrary he heartily approved the decision.

Mr. Asquith emphasised that the only thing the Cabinet had in mind when it considered Sir John Nixon's request for permission to advance was the effect of advance on the general situation especially in Turkey Arabia Persia and India. The interpretation which had been put on a message reading the political reasons necessitating a striking success was a vile calumny. The Cabinet then had strongest motives for caution because the demands of the army in France were daily increasing and the British and French Governments were then discussing the new developments in the Balkans. He emphasised that Sir John Nixon's record was then an unbroken success. If the Cabinet had then vetoed advance they would have been unanimously told that they had pusillanimously thrown away a golden opportunity of striking a fatal blow at the prestige and the power of the Turk.

TELEGRAMS.

Regarding transport and medical breakdown if the guilt could be brought home by proper evidence to Officers however high for the deplorable sufferings of troops none would attempt to interfere with the punishments. But the manner in which the report had been travestied, perverted and exploited was one of the most scandalous chapters in the history of Press. Decency and fairplay had been trodden in the mire in attacks on men, grown old in the service of the state, many of whom owing to their positions were unable to defend themselves. All this retrospection was apt to injure the conduct of War, damp the spirit and cripple the initiative of the servants of the state. Mr. Asquith concluded by quoting the speech of Burke in 1789 in this connection ending "for God's sake let us pass on".

Mr. Lloyd George's Speech.

Mr. Lloyd George said Mr. Chamberlain's resignation was regretted by his colleagues and all who appreciated his great services in the war (Cheers). He agreed with Mr. Balfour and Mr. Asquith that there was nothing in the report justifying the resignation. He paid a tribute to Mr. Chamberlain's ability, high sense of duty and honour. Referring to the medical breakdown he declared that the administration of the Mesopotamia campaign was at present everything that could be desired but the system must be permanently reformed after the war. If there were guilty individuals they must be severely punished but there must first be a fair and impartial investigation of facts. The Government had recommended a mixed tribunal but was prepared to submit proposals for a statutory tribunal if the House desired. During the last two days the army council, the Army Chiefs, the War Cabinet and the Lords and Commons all had engaged in the direction of this world war for the life of the country had been concerned in discussing the findings of the commission which was totally unrelated to the practical prosecution of the war (Cheers). That was their one great responsibility and he begged the House to remember this and say to the Government "Get on with the war" (Loud Cheers).

End of the Debate.

LONDON, July 14.

The debate ended after Mr. Lloyd George's speech without a vote.

Lord Curzon's Speech in the Lords.

In the House of Lords Lord Curzon declared that the publication of the Mesopotamia report without delay was right because the country was entitled to know where the blame lay. On the contrary the demand for punishment was almost degenerating into a witch hunt of barbarous tribes.

He sometimes thought that the fury with which the public damned was only equalled by the rapidity with which it forgot but justice was giving way to vindictiveness when it came to demanding the heads of the Premier's because as Chief of Government which had acted on unanimous military advice, Mr. Chamberlain's because he had used private telegrams and Sir John Nixon's for over-confidence. He concurred with the report in regarding an excessive and unwise the economy and retrenchment in India's military expenditure. He commented on the amazing and complex form of dualism existing in the Government of India and said that increased departmental use of private telegrams had been abused. The decision to advance on Bagdad was a self sound. The failure was the consequence of erroneous military information. He quoted observations made in the Lords in 1909 regarding the existence in the Government of India of excessive concentration and dangerous centralisation. The price paid for which was the lives lost in Mesopotamia and the deprivation of India of one of best Secretaries of State it had ever had. He paid a tribute to the chivalry almost quibolism of Mr. Chamberlain in resigning at present. He was one of the few officials who had emerged with credit. It was illogical and pathetic that a bad system should drive him from office. The system of military administration in India could not continue. He would not deal with the responsibility of Lord Hardinge. Public men in this country must not in war time impair the high authority in the office of Viceroy. No one had shouldered greater responsibilities than Lord Hardinge the man who during the first year of war in spite of terrible tension prevailing kept India quiet, assured its loyalty and poured out so abundantly its contributions to every aspect of war, who, not only ran great risks but rendered great and resounding services to the State. (Cheers) In conclusion he trusted that in censoring and even in publishing the names of those guilty they would not forget to accord a meed of recognition and praise to those by whom aid we were reaping the harvest the seeds of which were scattered in agony and tears.

British Press Comments.

LONDON, July 15.

The papers generally approve Mr. Chamberlain's decision to resign.

The "Times" says: Mr. Chamberlain's action is scrupulously proper and honourable to himself. His condemnation by the commissioners is admittedly little more than technical, but it is right that he should be free of office before taking part in the proceedings on the report. The paper thinks that the Government should have accepted Lord Hardinge's resignation, but any way the offer to resign sets Lord Hardinge beyond reproach in the matter of formal propriety.

The "Morning Post" considers that Mr. Chamberlain's resignation accords with the best British traditions, and says that Mr. Chamberlain has behaved like a man of honour and a gentleman. He is to be blamed only because he had not the strength to maintain his own true instinct. The journal regrets that Lord Hardinge's resignation was refused.

The "Daily Telegraph" says:—Mr. Chamberlain has done the right thing in the spirit of disinterested patriotism which has distinguished his public career. In saying this we do not for one moment associate ourselves with any attack on his action as Minister. Mr. Chamberlain's patriotism, ability, and devotion to the duties of his office have not been and could not be impaired.

The "DAILY MAIL" says that Mr. Chamberlain has taken a very proper step. His example ought to have been immediately followed by other officials whose conduct will be investigated by the tribunal.

The "DAILY EXPRESS" regrets Mr. Chamberlain's resignation but says that no sane man regards his responsibility as anything but secondary. His contention that if his warning had been conveyed to General Sir John Nixon the worst would have been avoided is fully justified. Mr. Chamberlain is a high minded statesman whose place will be hard to fill.

The "DAILY CHRONICLE" says:—Mr. Chamberlain's resignation was inevitable. Everyone has a personal regard for him, but he was the Responsible Minister.

Government Abandons Proposal of Mixed Tribunal.

LONDON, July 15.

In difference to opposition from various quarters in the House of Commons the proposal of the Government to establish a mixed Tribunal to consider the Mesopotamian affair has practically been abandoned. The whole question has been left in a most confused state and Newspapers are urging Government to make up its mind and decide on a definite policy.

Their Majesties Visit the Front.

LONDON, July 15.

The King and Queen returned last night. They have been twelve days in France and Belgium. The King and the Prince of Wales went to the front. The Queen whose first visit, it was, inspected the hospitals. Their Majesties visited the King and the Queen of the Belgians and lunched with President Poincare.

The King's Message to the Armies.

The King has issued a special order on the conclusion of his fourth visit to British armies in the field. "I leave with feelings of admiration and gratitude for your past achievements and confidence in your future efforts. I witnessed on all sides the scenes of your triumphs. The Battlefields of Somme, Ancre, Arras, Vimy and Messines were shown to me and what great results are attainable by the courage and devotion of all the arms and services under efficient commanders and staffs. Nor do I forget the valuable work done by the various departments behind the fighting line including those directing the highly developed railway systems and other communications. Your comrades, men and women at Home, and the industrial army claim your remembrance for their untiring service in helping you, to meet the enemy on terms not merely equal but daily improving. It was a great pleasure to the Queen to accompany me and become personally acquainted with the excellent arrangements for the sick and wounded whose welfare is ever close to her heart. The Empires' Armies and workers in the Homelands during the past three years have risen superior to every difficulty and trial and the splendid successes already gained in co-operation with our gallant allies have advanced us well towards the completion of the task we undertook. There are doubtless fierce struggles to come and heavy strains on our endurance to be borne but whether the road before us be long or short the spirit and pluck which have brought us so far will never fail and under God's guidance the final and complete victory of our just cause is assured.

THE EMPLOYMENT OF AIRCRAFT.

Mr. Lloyd George Insists on

Army's Priority.

London's Defence to be Investigated.

LONDON, July 15.

Mr. Lloyd George's statement regarding the nation's responsibility towards sufferers from air attacks was made to a deputation of London Members of the House of Commons to whom the Premier admitted the special case of defending London, but insisted that the safety of the soldiers at the front must be put first. If anyone said the contrary let him find another Government. We had absolutely no hesitation, Mr. Lloyd George continued, in supporting the claim of military advisers that the soldiers at the front must have the first demand on our resources. Mr. Lloyd George referred to the falsehoods which had been disseminated including the allegation that squadrons here were sent to France against the advice of the military authorities. On the contrary they were sent at the pressing request of F. M. Sir Douglas Haig whom all military advisers supported and squadrons were sent back in the ordinary course of duty. Civilians were quite unaware of the removal of any squadrons the movements of which were purely military. Also, the rumour that aeroplanes at Hendon had been tampered with and were unable to ascend was a pure invention. Mr. Lloyd George emphasised the urgency for having swarms of aeroplanes at the front to detect enemy positions and said further that it was untrue that London was devoid of fighting aircraft. Actually more first class British fighting machines went up than the number of raiders. The Premier emphasised the difficulty of vitally hitting aeroplanes adding instances from France. Four brought down out of twenty-two was a higher percentage than, for example, two out of eighty-four French raiders recently. Whether better use could be made of our aircraft was another matter. The Cabinet had decided that he and General Smuts should undertake an investigation regarding the defence of London and all practicable steps to improve the defences of London were being taken.

Warning Against Air Raids.

Proposed New Method.

LONDON, July 15.

The Commissioner of Police notifies that in the event of enemy aircraft approaching London, police, including special constables will be sent out exhibiting placards inscribed "Police Notice. Take cover".

GERMANY'S AIMS.

Mr. Balfour's Scathing Review.

Germans' Present and Past Attitude Compared

LONDON, July 15.

Replying at the Mansion House to-day to the City's congratulatory address on the success of his visit to America, Mr. Balfour said it was interesting and even amusing to a cynic to observe how the German aims had changed with the changing fortunes of war. They were now, through an obedient press, trying to persuade the world that they were engaged in a defensive war (laughter), that the world in 1914 came to the conclusion from the narrowest, most sordid, and selfish motives that it was time that Germany should be crushed and that at the present time that hordes of hungry plunderers were attacking this peace-loving and cultured nation for purposes of aggrandisement. That was the legend now being spread in Germany and neutral countries. A more preposterous and ludicrous doctrine was inconceivable. Let any one who wanted to know the spirit animating Germany before and during the first months of the war read German leading articles, and above all study the German preacher of that date. But he would give a concrete instance. When it dawned on German statesmanship that Britain would not allow France to be crushed, it tried to buy off Britain by impudently suggesting that if Germany were allowed a free hand she would guarantee that French European territory should not be diminished. The natural question was asked: "What exactly do you mean?" Will you guarantee French colonies?" "No" was the German reply. "We will not guarantee that." Even a child, Mr. Balfour added, could see what that meant, namely that a victorious Germany might impose any indemnity and any commercial treaties, and in addition to making France helpless and so servient all the French colonies were to be at Germany's disposal. That, added the speaker, was for all men to record. Let us hear no more of Germany fighting only for self defence. Germany will never be able in our lifetime to shake off the load of hatred and disgust which, not merely her aims, but her methods have excited. (Cheers)

The result has been that one free country after another has thrown in its lot with us. So I think it will go on to the end which near or far is inevitable, for the world will not bow the knee to an ideal of "Kultur" domination. Mr. Balfour concluded by emphasising the incalculable moral and material strength of the assistance of the United States who did not desire to share in any operations except those in the centre and at the heart of the great storm. (Cheers)

The Future of Europe.

Replying to the toast of his health, Mr. Balfour said the Treaty of Berlin had secured a temporary peace, but its character was artificial because it did not take account of the great populations concerned. The next great Congress would not be at Berlin and would have a happier result than the Congresses of Berlin and Vienna, for the territorial arrangements of Europe would carry with them peace and permanent security because based on the will of free peoples.

Theosophists and Politics.

Mrs. Besant's Reply to Government Offer.

LONDON, July 15.

In the House of Commons to-day Mr. Chamberlain stated that Mrs. Besant had refused the Madras Government's offer of permits for the carrying on of Theosophical work if she abstained from political agitation. Mrs. Besant's reply was violently worded. It emphasised the unity of the Theosophical Society with the political aims of other organisations.

Director of Indian Marine.

Appointment Postponed.

LONDON, July 15.

In the House of Commons Mr. Chamberlain also stated that he had requested the Indian Government not to appoint a Director of Marine pending the receipt of the Mesopotamia report, which necessitated a careful reconsideration of the duties and position of the holder of the post. He emphasised that Captain Lumsden's resignation was wholly unconnected with the report.

Cotton Production.

LONDON, July 15.

Sir Albert Stanley, President of the Board of Trade, to-day attended a meeting of the Cotton Control Board in Manchester to consider the curtailment of production by short time or stoppage of a portion of machinery.

No Immediate Curtailment of Production.

After two hours' conference between Sir Albert Stanley and the Cotton Control Board the following was issued:—The Cotton Control Board after carefully considering the position in consultation with Sir Albert Stanley regarding the actual supply of cotton in the country and prospective supplies, do not recommend any immediate curtailment of production. Should it be come necessary to reduce the consumption of cotton at some future time, adequate notice will be given to afford ample opportunity for making the necessary adjustment. In the meantime the policy as regards the issue of licences is not altered. Licences will be granted (for the purchase of not more than one week's supply at a time) only to spinners who have less than two months' supply in stock.

Victims of Enemy Attacks.

Government Accept Responsibility.

LONDON, July 14.

The Prime Minister, who was accompanied by General Smuts, informed a deputation yesterday that the Government accepted the principle of national responsibility towards the sufferers from air raids and other enemy attacks on the United Kingdom.

TELEGRAMS.

The Coming Winter Campaign. Appeal to Women.

LONDON, July 15. Sir Edward Ward, permanent Under-Secretary of State, War Office, has issued an appeal to women to begin making comforts for troops for the winter of 1917-18.

The First Standard Ship.

LAHORE, July 15. LONDON, July 14th.—Sir L. Chiozza Money replying to a question in the House Commons, said that the first standard ship of 5,000 tons is expected to enter service at the end of the month.—(C. and M. Gazette cable.)

Exports and Imports.

LONDON, July 15. There was a decrease in the exports for June of £36,229,10 and in imports of £8,593,38 compared with June last year.

Great Naval Air Raids.

Wholesale Bombardment of Enemy Depots.

LONDON, July 15. The Admiralty announces that naval aeroplanes carried out bombing raids last night on military objectives. They bombed Aertryke, Houttave, Nieuw, Muster, and Ghistelles aerodromes, the railway junction north of Thourout, the dock, and canal dumps at Bruges and the railway junction south of Ostend harbour. It was difficult to ascertain the results owing to poor visibility. They also bombed works at Zebrugge and Zebrugge Mole. Several tons of bombs were dropped. All our machines returned.

S. Monmouthshire By-Election.

LONDON, July 15. The following is the result of the by-election in South Monmouthshire:—
Sir Garrod Thomas—(Liberal) — 6,769
Mr. Pardue Thomas—(Independent) — 727

Germany

Government's Position Worse.

LONDON, July 15. LONDON, July 14th.—A telegram received in Paris from Zurich says that the four great parties in the Reichstag have failed to agree on the peace question. The Government's position was appreciably worse on Tuesday.—(C. and M. Gazette.)

Strikes Cause Coal Crisis.

LONDON, July 15. ZURICH.—In the Reichstag Herr Hefferich disclosed that one of the principal causes of the coal crisis was the miners' strikes.

Dr. Bethmann-Hollweg Resigns.

LONDON, July 15. The Admiralty states that a German wireless message announces that Dr. Bethmann-Hollweg has resigned and is succeeded by Dr. Michaelis now Prussian Commissioner in the Office of the Food Controller.

Kaiser Makes Important Concession. To Democratic Agitation.

LONDON, July 15. AMSTERDAM.—The Kaiser has made an important concession to the democratic agitation. He has ordered that an equal Franchise Bill shall be submitted to the Prussian Diet in time to enable the next elections to be held in accordance with the new franchise, thus modifying his previous decision that reforms should only operate after the war. The opinion is growing in Holland that the German Government is itself supporting the democratic agitation with a view to obtaining peace.

The Chancellor's Absence Questioned.

LONDON, July 15. AMSTERDAM.—During the sitting of the main committee of the Reichstag a socialist member protested against the absence of Dr. Bethmann Hollweg. Herr Hefferich explained that Dr. Hollweg was absent because it was unavoidable. But he Herr Hefferich and other Ministers were prepared to answer questions. This was considered unsatisfactory and the Committee was adjourned.

Cleavage in German Politics.

The advent of the German Crown Prince who has been very prominent in discussions in Berlin and who summoned F. M. Hindenburg and General Ludendorff seems to have settled Dr. Bethmann Hollweg's fate. It is significant that the "Lokal Anzeiger" was suppressed after publishing a telegram quoting a Vienna statesman as advocating Dr. Bethmann Hollweg's continuance in office. The New Chancellor is a bureaucrat of whom little is known. He has only come into prominence during the war when he was appointed Prussian Food Controller. There is now a distinct cleavage in German politics the Conservatives and National Liberals urging annexation and indemnities with the maintenance of the present forms of domestic Government both in Prussia and the Empire while the Centre and the Majority of Socialists favour no annexations and no indemnities and drastic political reform.

Crown Prince Confers with Party Leaders.

LONDON, July 15. AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says that the Crown Prince has separately conferred with the Party Leaders regarding the political situation.

Secret Universal Suffrage for Prussia.

Kaiser's Stroke to Appease the People.

LONDON, July 15. The German Conservative Press utters a cry of despair over the granting of secret universal suffrage to Prussia and considers the situation hopeless. Several Prussian Ministers are seemingly against the reform and have consequently resigned. The German Radicals rejoice at the prospect of Prussian Reforms but wonder how the legislation will pass the Prussian Diet which is filled with Conservatives and Industrial Magnates and hope that legislation will be enacted by a Royal Decree or a resolution of the Reichstag.

The Rautentels Affair.

The Baron Dismissed—Germany Apologises.

LONDON, July 15. Germany has apologised to Norway for the Rautentels affair. Germany states that Baron Rautentels has been dismissed and others concerned will be punished. Explosives were not intended for use in Norway and were placed in Baron Rautentels' luggage without the knowledge of the German Foreign Office.

U-Boat in Gulf of Bothnia.

LONDON, July 15. STOCKHOLM.—A U boat has entered the upper part of the Gulf of Bothnia for the first time in the war and searched Swedish steamers.

Russia

British Premier's Congratulations.

On the Success of the Russian Offensive.

LONDON, July 14. The Press Bureau states that Mr. Lloyd George has telegraphed to the Russian Premier as follows: Please accept heartiest congratulations from the British Government on the success of the Russian offensive. It is a splendid tribute to the practical wisdom and determination of the Russian Government and people that only a few months after the revolution by which they won freedom themselves they should have struck so great a blow for the freedom of the world. This news coming in the last phase of a great battle against autocratic rule has been an immense encouragement to us all. It shows that Free Russia clearly sees that there cannot be lasting peace nor reconstruction of the world on better lines until Serbia, Belgium and other despoiled nations have been rescued from the blasting tyranny of military despotism and until responsibility of Governments to the peoples has been clearly established from one end of Europe to the other. I should be obliged if you would convey the congratulations to the Minister of War for the brilliant part he played in this glorious triumph of Russian arms.

Spain

The Situation in Spain.

King Alfonso Interviewed.

Causes of Unrest and the Future Discussed.

LONDON, July 15. Interviewed by a correspondent of the "Daily Express", King Alfonso emphasized that Spain must remain neutral to the end unless she was attacked. He said that this country's relations with Great Britain and France were excellent. Spain was able to supply them with necessary material and if England could send coal and the United States cotton everything would be perfect. Some Spaniards admired the pre-war reputation of the German army but pro-Germans were in no way anti-ally. The King hoped that Britain next year would import oranges and relieve the stress among the Valencia growers. Referring to the present crisis he said that Spain was suffering from financial indigestion. Some Spaniards were most prosperous as a result of the war and others had suffered severely. This resulted in industrial unrest. The situation was complicated by a patriotic movement in the army which wanted to see the money parliament had voted for the army utilised in the best possible way. The army also wanted to be modernised, but it was not true that its discipline and loyalty had been impaired. Another complication was Catalonia's demand for a sort of Home Rule. The Government was prepared to discuss the Catalan demands legally made, also to satisfy the justified demands of other parts of Spain, but the crisis could not be settled before the end of the war. King Alfonso believed that the war would long continue. It was impossible for him to offer mediation after the declarations of Mr. Lloyd George and M. Ribot. He expressed the opinion that the war would cause an immense upheaval in all countries and that future governments would lean towards socialism similar to the British statesocialism. He regretted that reformers in Spain, formerly pro-monarchists, had now joined with the republicans, saying that he belonged to the past, but, he asked, was there is more modern king than himself? He looked to the future with confidence.

China

Civil War in China.

Republicans Attacking Peking.

LONDON, July 15. SHANGHAI.—The Republicans are attacking Peking with artillery, machine-guns, and aeroplanes. Three thousand of General Changhsun's troops have already surrendered.

General Changhsun Takes Refuge.

TIENTSIN.—The Republican Headquarters report that General Changhsun's three thousand troops occupied the Temple of Heaven and surrendered after two hours' fighting. Thereupon they were disarmed. General

Changhsun took refuge in the Dutch Legation. Fighting continues with the remnants of General Changhsun's followers in the Forbidden City, where a huge fire rages.

Rival Troops Engage in Fighting.

LONDON, July 14. SHANGHAI.—A Telegram from Mienyang says that fighting broke out at Changtu on the 6th instant, between troops of Szechuan and Kweichow. Fires broke out in the city. The situation is critical. Most of the foreigners residing in Changtu are at present in Hill resorts.

LONDON, July 15. PEKING.—Casualties on fighting on July 13th were light compared with the numbers engaged and the expenditure of ammunition. Ten soldiers were killed and thirty wounded and thirty civilians were killed. The situation is quiet.

Africa

The Rhodesian Operations.

STORY OF STRIKING ENTERPRISE

Overthrow of German Supremacy on Lake Tanganyika.

LONDON, July 15. A despatch from the High Commissioner for South Africa is published covering the Rhodesian operations since August, 1914. It tells for the first time of the stirring enterprise in which, by courage and bull-dog pertinacity, the German command on Lake Tanganyika was overthrown. The scheme was approved in April, 1915, for sending from England to Cape Town and thence by rail, road, and river to the lake two motor boats designed to outclass three enemy ships. The motor boats were named "Mimi" and "Tontou". They arrived at Cape Town under Commander G. Simson in June, 1915, and were launched on the lake on December 23rd, 1915. The Germans were probably acquainted with the scheme, but dismissed it as a hair-brained one. One journey up country included one hundred and fifty miles of haulage by atrocious roads at altitudes ranging from two thousand to six thousand feet. Thence by railway trucks to Luabala river, where the boats were floated through shoals abounding with rocks. Barrels were lashed up to the motor-boats in order to reduce their draught. The expedition was hampered by tropical heat, dust, and shortage of water. Washing and even drinking water was voluntarily given up for the use of traction-engines. All competent judges vetoed the journey as sheer madness. Nevertheless it succeeded, and the third day after the motor-boats were launched on Lake Tanganyika, the German gun-boat "Kingani" forty tons, was attacked and surrendered. Whereupon it was repaired and re-named the "Fifi". The second German boat was fought by the "Fifi" and "Mimi" on February 9th, and a three hours' running fight took place. The British by skilful manœuvring secured many hits and the German was sunk. The third German was thereafter, scuttled by her crew after having been combed by Belgium aeroplanes. This ended the German supremacy on the lake which had been established for many years. The despatch draws attention to Rhodesia's remarkable achievement with a territory of 450,000 square miles, 1,600,000 natives and nearly thirty thousand Europeans in securing its borders against attack within nine months of the outbreak of the war and in addition furnishing Overseas regiments; thus by the middle of 1916 forty per cent. of the male whites were no active service.

America

German and Pro-German Agitators.

To be Interned.

LONDON, July 15. NEW YORK.—The Government has decided to intern the German and pro-German members of the International Workers of the World Organisation who have been instigating labour troubles in the Western States ever since war was declared.

Austria

First Essential for Peace.

LONDON, July 14. AMSTERDAM.—in the Lower House of Hungarian Diet M. Karolyi declared that the first requisite condition of peace was the democratisation of every country.

Egypt

Military Control of Egypt.

Probable Transfer to High Commissioner.

ALLAHABAD, July 15. The "Pioneer's" Cairo correspondent writes in connection with the appointment of General Allenby to the Egyptian Command, that the new Generalissimo will not have the same powers as his predecessors. It is considered that with a man at the Residency possessing such senior military rank and such vast knowledge and experience of the country as Sir Reginald Wingate does, the military control of Egypt could safely be entrusted to him. Moreover, the objective of the Egyptian Expeditionary Force is now far removed from its base in Cairo, making it more difficult for the Commander-in-Chief to give proper attention to questions arising out of the purely military side of his jurisdiction and to the multifarious matters inseparable from the administration of Egypt. It is indeed thought highly probable in semi-official quarters that a division of authority will very shortly take place. To the High Commissioner as a senior General in the British Army will be entrusted the military control over Egypt, and General Allenby will confine himself to the Command of the E. E. F., the activities of which are quite sufficient to absorb one man's whole time and attention.

TELEGRAMS.

Portugal

Portuguese Constitution Suspended.

LONDON, July 14.
LISBON.—The Constitution has been suspended, no details have hitherto been received.

Italy

Italian Cabinet Changes.

Conservative Ministers Resign.

LONDON, July 15.
JASSY.—Four Conservative Ministers in the Coalition Cabinet have resigned demanding two more conservative seats in the Cabinet, the resignation of M. Bratiano and the appointment of also M. Jonescu as Foreign Minister.

Greece

Greek Parliament to Meet.

LONDON, July 15.
ATHENS.—Parliament will meet on the 25th inst.

British Front

Australia Congratulates British Forces.

Message from Governor-General.

LONDON, July 15.
Reuter's correspondent states that E. M. Sir Douglas Haig has published a telegram from the Governor-General of the Australian Commonwealth to Mr. Walter Long, conveying the hearty congratulations of the Government and people of Australia on the recent splendid achievement of the British forces on the Western Front:—"The progress which continues to be made in France and Belgium is highly gratifying and Australia is proud to know that her troops have participated in this magnificent work," Mr. Long replied, expressing the sincere gratitude of the Army Council for the Governor-General's cordial message:—"The British Army on the Western Front are gratified and encouraged by the sympathy and interest with which their efforts for the cause of the Empire are watched by their Australian kinsmen".

A Series of Enemy Attacks.

All Repulsed.

LONDON, July 15.
F. M. Sir Douglas Haig this afternoon says:—"After a heavy artillery bombardment the enemy attacked our positions last night southward of Lombartzyde, but was repulsed. The enemy made unsuccessful raids east of Hargicourt, west of Warneeton, east of Oosttaverne, and north of Ypres."

Great Air Battles.

Severest Since Beginning of the War.

British Fell Thirty-one Enemy's Aircraft

LONDON, July 15.
F. M. Sir Douglas Haig to-night says:—"We drove off enemy parties westward of Queant. We carried out successful bombing operations against railway stations, hutments and aerodromes during night time on Wednesday. All our machines returned. There was unceasing aerial activity on both sides throughout the day on Thursday. The fighting was the severest since the commencement of the war. It resulted greatly in our favour. There was continuous engagements between large formations consisting on some occasions of thirty machines. We brought down fifteen German aeroplanes, three within our lines, and drove down sixteen others out of control. British aeroplanes took many photographs and dropped a large number of bombs on aerodromes, dumps and railway stations with good results. Nine of our machines are missing."

Bombing Operations Continued.

Air Fights.

LONDON, July 15.
The British communique says:—"There was only usual reciprocal cannonading. Our aeroplanes successfully continued their bombing operations during Thursday night and Friday. Air fighting all day resulted in five German aeroplanes being brought down and ten others being driven down out of control. Seven of ours are missing."

A British Warship Blown.

By Internal Explosion.

LONDON, July 15.
The Admiralty announces that the British Warship "Vanguard" while at anchor blew up during the night of the 9th as a result of internal explosion and sank immediately. There were three survivors two men and one officer. The latter has since died. Ninety-five of the crew were absent from the ship at the time of explosion. An enquiry has been ordered.

A British Transport Torpedoed.

The British transport "Armidale" with a small number of troops on board, was torpedoed and sunk on June 27th. Six soldiers one passenger and four crew are missing.

LONDON, July 15.
F. M. Haig this afternoon says:—"Patrol encounters ended to our advantage southeast of Havrincourt. We made successful raids near Bullecourt and Gavrelle and south of Armentiers and repulsed raiders northeast of Armentiers."

French Front

Artillery and Air Activity.

French Fell Eighteen Machines.

LONDON, July 15.
Last night's French communique reported fairly violent artillery firing south-east of St. Quentin and south of Filain, particularly near Larcjere. Artillery on both sides was active in Argonne and on both banks of the Meuse. Sixteen hundred shells were thrown into Rheims. Between July 8th and 10th ten enemy aeroplanes were brought down on our front. Moreover, eight fell in the enemy's own lines, badly damaged.

Artillery Activity on the Meuse.

LONDON, July 15.
The French communique says:—"Our batteries checked several enemy attempts south of St. Quentin. There was very great artillery activity on the left bank of the Meuse, especially near Hill 304. German aeroplanes bombed the entire region north of Nancy. Two women and one child were killed."

Lively Cannonading.

LONDON, July 15.
PARIS.—The communique reports fighting at Courcy where the German attack was repulsed. There was lively cannonading at numerous points on the front.

This afternoon's French communique says:—"After several hours of heavy fighting yesterday evening, the French salient west of Cerny. Violent fighting consisting of alternating advances and retreats continued all night. Despite large enemy effectives and the extensive use of flamethrowers the enemy was unable to hold a trench in which he had penetrated merely occupying some first line elements on a front of five hundred yards. After a big artillery preparation our troops yesterday evening attacked most vigorously at two points in Champagne and gained all the objectives north of Monthant and on slopes of Teton carrying with splendid dash on a front of eight hundred metres to a depth of three hundred powerfully organised system of trenches. A succession of violent counter-attacks after hand-to-hand fighting failed with heavy enemy losses and all conquered positions were maintained. We took 360 prisoners including nine officers. Our artillery caught and heavily punished concentrated enemy relief troops."

Russian Front

Artillery Firing Increased.

A German Report.

LONDON, July 15.
A wireless German official communique reports that artillery firing between the Zlot Lipa and the Nara Juvka has increased.

Fighting Near Dvinsk.

LONDON, July 15.
A German wireless communique says that lively fighting continues near Dvinsk and Smorgon and cannonading in Brzezany Sector. Rain is restricting fighting southward of Dniester.

More Russian Captures.

LONDON, July 15.
A Russian wireless communique says:—"During Wednesday's battles we captured ten officers and 850 men, mostly Germans, five heavy guns, and ten machine-guns."

Enemy Attack Repulsed.

LONDON, July 14.
The Russian wireless communique says:—"In the neighbourhood of Kalusz we repulsed two attacks in the direction of Mesciska near Ugartethal and an attempt to dislodge us from Kalusz. We occupied the village of Novitzka south-westward of Kalusz."

Russians Still Advancing.

Enemy Dislodged from Heights.

LONDON, July 15.
PETROGRAD.—There has been heavy and successful fighting on the Lomnitz. The Russians forced the lower reaches, capturing the adjacent heights. The enemy has also been dislodged from the heights north-east of Konez. The Russians hold the crossing of the upper Lomnitz near Ferekhinsko south-eastwards of Dolina.

Belgium Front

The German Success in Belgium.

THE ATTACK DESCRIBED.

Splendid Valour of British Troops.

LONDON, July 15.
Reuter's correspondent at headquarters sends a graphic story of the German attack on our new front in Belgium on July 10th, to which, he incidentally remarks, some military critics manifestly attach exaggerated importance. The scene of fighting is a tumbled-looking stretch of sand sparsely covered with brownish grass. In some places sand rises in little bluffs from the ribbed foreshore, in others in shelves gently down to the surf. The greatest height of the ground occupied by the enemy in sixty feet above sea level. Numerous gullies and holes afford good hiding, but indifferent natural shelter from gunfire owing to the loose character of the sand. The position is an impossible one for conversion into one of strong defence, although the French during their long

tenure of the sector made the best of it. The enemy artillery swelled to an ominous uproar early on July 10th, being directed against six-hundred yards of the front-line trenches parallel to the eastern bank of the Yser. After an hour the guns were directed against the support trenches and an hour later were crumpling ground west of the river. They were then shortened to the first range and the repeated methodical bombardment was being largely assisted by great aerial activity. Our guns were meanwhile thundering in reply. During the morning the German shells destroyed the bridges across the Yser between the sea and Nieuport lock, destroying the possibility of reinforcing the front line. At three in the afternoon the bombardment was increased to a whirlwind intensity and this was maintained for three hours. The battalion headquarters of the King's Royal Rifle was rendered untenable and the Staff moved to a tunnel nearer the sea. All the breakworks in the direction of Lombartzyde were levelled and the trenches were being rapidly wiped out. It was now evident that the Germans meant to make an infantry attack and our officers disposed their men to receive the assault. The Germans were seen to be massing at six in the evening and a wounded sergeant of the Northampton's volunteered to swim the Yser as the only practicable way of reaching and warning the troops on the right of what was being prepared.

When he was across he saw three heavy waves of marine infantry advancing. The sergeant reached his objective and delivered his message, in consequence of which a bombstop was hastily thrown up and machine-guns were placed in position and the attack was prevented from deploying beyond this point. The Germans advanced concentrically along the seashore. Our ranks were now so thinned that the defence consisted of a small detached handful of men. They put up a magnificent fight against overwhelming odds, particularly the King's Royal Rifles and the Northampton's. A party of bomb-throwers and another with flame-throwers attacked the tunnel in which the headquarters of the King's Royal Rifles was sheltering from bombardment. The last seen here was a party of five officers standing back to back. The men were pressed back to the river bank plunged in and swam across. One soldier, amid a hail of bullets, swam across, fetched a rope, secured the end and again swam across and established a means by which many who were unable to swim escaped. The Germans placed machine-guns in position around the former right of our positions and swept the ground. Other instances of the glorious spirit of our men are told. The fight concluded at seven. The enemy did not consider it safe to take full advantage of the success won. They limited themselves to trying to consolidate our old support trench some hundreds of yards east of the Yser bank. Their existence has not been a very happy one since.

Enemy Bombards Belgian Defences.

LONDON, July 15.
A Belgian communique states that the enemy violently bombarded the region of Steenstraete and heavily shelled Belgian communications.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 15.
His Excellency the Viceroy has received the following telegram dated the 13th instant from the Secretary of State for India:—

The Germans, after a very intense bombardment, attacked the positions near the Belgian coast and levelled the defences on the Sand Hills between Nieuport and the sea. They also destroyed the bridges over the Yser, thus isolating the defences, and the British front was driven back to the river Yser on a front of 1,400 yards on a depth of 600 yards. The enemy after a preliminary success was repulsed south of Lombartzyde. The British made several successful air raids between Bruges and Ostend, dropping several tons of bombs and causing heavy explosions on railway dumps. The Germans made further attempts to pierce the French positions on the Aisne ridge, but were repulsed everywhere.

The Russians have captured the important strategic point of Halicz, at which their offensive last year stopped. News of this success has greatly inspired the Russian people. The Russians are also pressing forward westward from Stanislaw towards Dolina and have captured Kalusz.

British aeroplanes raided the Turkish-German fleet lying off Constantinople, and from a height of only 800 feet dropped bombs on the "Goeben" and other ships near her, causing explosions. Bombs also hit the Turkish War Office.

There is further decrease in the submarine losses, while the number of ships using British ports continues undiminished. 2,898 vessels of all nationalities arrived and 2,798 sailed from British ports. 14 British vessels over and three under 1,600 tons were sunk.

Converging movements of British columns in East Africa compelled German forces holding strong positions in the coast hills of South Kilba to fall back. German detachments between Lake Nyasa and the sea are being pressed towards Mahenge.

The Indian War Loan.

British Treasury's Congratulations.

SIMLA, July 15.
The following telegram has been received by His Excellency the Viceroy from the Secretary of State:—"The Lords Commissioners of His Majesty's Treasury express great satisfaction with the result of the Indian War Loan on which they congratulate you."

సంఘ సంస్కరణ సభలు.

I

వానియొద్దే శక్తియును - ప్రయోజనము

వెలిదండ్రు శ్రీనివాసరావుగారు.

సాధారణముగా, సభలవలన ప్రయోజనములు మాడు విధములుగా నుండును. (1) సభలయందు వెక్కిరించే నామాదింపబడిన తీర్మానముల ప్రకారము సభలో నున్న వారందరూ రాజరించునట్లు వారిని బద్ధులనుగా జేయుట (Executive) (2) కొందరు బుద్ధిచుంతులచే గ్రహింపబడిన ఆదర్శములను సర్వజనుల మనస్సులకు వచ్చునట్లు సహేతుకముగా బోధించుట (Educative) (3) సభలోని వాగ్వివాదాలని అవసరములగు విషయములను గూర్చి చర్చించి ఏకాభిప్రాయములగుటకు ప్రయత్నించుట (Deliberative) కడచిన ముఖ్యమైన సంతకములుగ మనదేశమున జరుగుచుండిన అనేకసంఘ సంస్కరణ సభలనుబట్టి చూడగా అందు వెక్కిరించే నామాదింపబడినట్లు నూచింపబడిన తీర్మానములు ఎవ్వరిని బంధించుటకును సర్వజనులకు విడితమే. మన సంఘముయొక్క ప్రస్తుతపురిస్థితినిబట్టి అటుల బంధించుటకు సహజముని తోచుచున్నది. ఇందుకు ముఖ్యముగా రెండు కారణములు గలవు. (1) ఆ తీర్మానముల ప్రకారము అవరించని వారిని కక్షించుటకు ఇట్టి సభల కెట్టి యధికారమును లేదు. (2) ఒకరొకరికి భోజన ప్రతిభోజనము లందును, సంబంధ బాంధవ్యము లందును అన్యోన్య సంబంధమే మాత్రము లేని భిన్న జాతులలోని పెద్ద నునపులు ఒక తీర్మానము సంగీకరించినంతమాత్రమున దాని నమలులో బ్రెజునప్పుడు ఒకరి కొకరు సహాయము చేయలేక పోవుటచే, సభలలోని వారి వారి వాక్సహాయము కార్యముపట్ల నిరుపయోగ మగుచున్నది. కావున నిట్టి తీర్మానములను అభిప్రాయము లవటమేలు. ఇంక రెండవ విధ ప్రయోజనముగు బోధనను గూర్చి విచారించినచో, అది బాగుగా జరుగుట కష్ట సాధ్యముగా నున్నది. దీనికిని ముఖ్యముగా రెండు కారణములు గలవు. (1) సంఘాభివృద్ధికి గావలసిన సంస్కరణములను గూర్చి మననాయకులలోని వెక్కిరించు ఇంకను భిన్నాభిప్రాయములే గలిగియున్నాయి. (2) వానిని గూర్చి ఏకాభిప్రాయము గలవారైనను ఒక కేంద్ర సంఘముగా (Central Association) జేరి వానిని జయలలో వ్యాపింపజేయుటకు తగిన శ్రద్ధను బూనకున్నారు. అందువలననే, సంఘ సంస్కరణోద్యమమునకు సరియైన కట్టుబాటు గల మూల సంఘమొకటి లేకుండుటచే ఎవరికి తోచినదివారు చెప్పదు, ఎవరియిష్టమునచ్చిట్లు వారుచేయుచు, కొన్నియెడల కొందరు, ఈయద్యమమునకు అపఖ్యాతినిగూడ గలిగించుచున్నారు.

వైతచెప్పినట్లు ఇట్టి సంస్కరణ సభలు అందు జరుగు తీర్మానములకు సభికులను బద్ధులనుగా జేయలేకుండుట చేతను, సర్వజనులకు సంస్కరణములను గూర్చి బోధించుటకు ఏకాభిప్రాయముగల మూల సంఘమొకటి లేకుండుటచేతను, ఇట్టి సభలయందు జరుగు తీర్మానములుగాని, బోధనలుగాని చాలవరకు నిర్లక్ష్యములే గావలసి వచ్చుచున్నది. అంతమాత్రము చేత వీని కలకలాద మేమియు లేదని చెప్పలేము. ముఖ్యమైన లాభము: సంస్కరణ ములను గూర్చి ఆలోచించుటకు చాలమంది పురిగొల్పబడుటయే. ఇట్లు తరచుగ పురిగొల్పబడుటచే, విశేష ప్రయోజనము తప్పక కలుగును.

ఇట్టి సంఘసంస్కరణ సభలవలన లాభమే మాత్రములేదనియు, వాని నిక గట్టి పెట్టెలయునును, కొందరు విమర్శకు లిప్పుడు చెప్పుచున్నారు. ఇట్టి విమర్శకులు రెండుతరగతుల వారుగా నున్నారు. మొదటి తరగతి వారు, తామేమియు చేయక పోవుటయు, చేయలేకపోవుటయు, చేయదలచుకొనకపోవుటయు మాత్రమే కాక, ఇతరు లేయు చేయుటలేదని నిందించువారుగా నున్నారు. ఒకవేళ ఎవరైన వారి నిందకు వెళ్ళి, వారికోరిక ననుసరించి కార్య శూన్యలైనను, వారితో కలసి, వారికి సహాయము చేయక పోవుట యటుండగా మీరు మిక్కిలి వారిని వెలిచేసి అనేకవిధముల నిబ్బంది బెట్టుటకు సిద్ధముగా నుండురు. ఇట్టి విమర్శకులు సంస్కరణములనుగూర్చి తమ అభిప్రాయ మేమియో, అట్టి అభిప్రాయముల ప్రకారము నడువవలసిన బాధ్యత తమకే మాత్రము లేదా, యని తమ మనస్సులో తాము తర్కించుకొనుట మేలు. ఇంక రెండవతరగతి విమర్శకులు, తాము కార్యశూన్యులగుటచే, ఇట్టి సంస్కరణసభలవలన కార్య శూన్యము సభికులలో వృద్ధి కాకుండుట చూచి, స్వాభావికముగా వీనిని తృణీకరించు చున్నారు. కాని యిట్టిసభలయొక్క ముఖ్యోద్దేశము కార్య శూన్య ప్రకటన మొక్కటియే యనియు కొనుట గొప్ప పొరపాటు.

కావలెను.

చురుకు గలిగినటుండుటయు, కష్టపడి పనిచేయు గల ఏజెంట్లు అన్ని పట్టణములలో కావలెను. మంచి తీతము, కమిషను ఇవ్వబడును. వివరము తెలియగోరువారు యాక్రింది చిరునామాకు వ్రాసికొనవలెను. (823) సామెనుడీక, 80, ముత్తునాయుకున్ వీధి, మద్రాస్.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలములు - జేరాము - గ్యాసుడిక - జామ్యూకార్బూ - గార్డె ప్రెస్కములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కాకలెనా? (823) బి. ఈశ్వరప్ప అండు సెన్సు, విశాఖపట్టణము.

కమలామణిలేఖలు

మేల 6 అణాలు.] పూర్వగుచ్ఛము - తయారైనది. [పి. పి. ద్వారా 10 అ] 5 ప్రతులు పి. పి. ఖర్చు సహా, రూ. 2-2-0. మేల 10 అ.] ఉత్తర గుచ్ఛము - ముద్రణలో నున్నది. [పి. పి. ద్వారా 12 అ] ఉత్తర గుచ్ఛము కొద్ది కాలములోనే వెలువడగలదు. ఈలోపల పూర్వగుచ్ఛమును మఱి మఱి చదివి అందుగల పొందికలు, రసవంతములగు పట్లు, విశేషార్థములు, మున్నగువానిని బుద్ధిచుంతులు గ్రహించి ఆనందింతురుగాక. నమలిన కొలది బయలుపడునట్టి రుచి వట్టిమాటలచే వర్ణించి తెలుపుట సాధ్యము కాదుగాదా! ఈ పూర్వగుచ్ఛమును నెమ్మదిగ చదివి సారమును సంపూర్ణముగ గ్రహించినవారి హృదయములు ఉత్తర గుచ్ఛమునకై తత్తరపడుచుండుట నిస్సందేహము. ఆంగ్లేయ భాషలో దొరలును మన వారునుగూడ లక్షలకొలది జనులు చదివి స్లాఫ్టించిన యీ లేఖలవలన యానందమును ఆంధ్రలోకముం దెల్లడల వ్యాపింపజేయుట మహాపకారము గావున, ఈక్రింది యేర్పాటు చేయబడినది. ఏమనగా— ఒకటేతూరి 5 ప్రతులు పూర్వగుచ్ఛము తెప్పించుకొని పి. పి. ఖర్చు సహా రూ. 2-2-0. లు చెల్లించువారికి ఉత్తర గుచ్ఛము తయారైన వెంటనే 1 ప్రతి

బహుమానముగా

పంపుచున్నాము. మఱియు, తప్పక చేరుటకై పోస్టేజి సైతము భరించి బాగీద్వారా పంపుచున్నాము.

పూర్వగుచ్ఛమును పి. పి. గా పంపుచున్నారా? ఎన్ని ప్రతులు?

విక్రొరయూ డిపో - మైలాపూరు - మద్రాసు.

రాజమండ్రి హిందూతియాట్రికల్ కంపెనీ, అండు ఎలక్ట్రిక్ సినిమా.

ఆంధ్రదేశంబున గల విద్యాధికులగు పెద్దలు చాలమంది, దీనిసాటియైన సమాజము మరెయొకటి లేదని యభిప్రాయము లొసంగి, అనేక బాగాదు పతకములును, అనేక బహుమతులును, నొసగి యున్నారు. అదియుచుగాక, పరిశ్రామదర్శనము లయందు వెండి విగ్రహములను గెలుపొంది యున్నారు. రంగస్థలము, తాల అంతయు, ఎలక్ట్రిక్ ట్రిక్కుదీపములు పంకాలు వజ్రరాలచే నమర్పబడును. సీనులు, ముస్తులు మొదలగునవి, యన్నియును, బొంబాయి మున్నగు మహాపట్టణములలో గల పార్టీకంపెనీల కెందును మా సమాజము తీసిపోవదు.

రాజమండ్రివరపు వర్తక సంఘమువారు వేసేసాహారనాటకమును శ్రేష్ఠతరముగా, బ్రదర్స్ వారికి (రు. 300 విలువ గలది) సుదర్శనచక్రగురు బాగాదుపతకమును, నొక జయ ధ్వజమును నొసంగుటకై నిర్ణయించి, మా ప్రదర్శనమునకు మెచ్చి మాకొసంగిరి. అది మాకొసంగిన తేదీ మొదలుకొని నూకన్న మిన్నగా బ్రదర్స్ వారికి దానిని మే మిచ్చుట కంగీకరించి స్వీకరించితిమి.

శీఘ్రకాలములో మేము విజయనగరములో నయోధ్య మైదానమునందు, వేయభోవు పెద్ద గుడారమున, కొన్ని నాటకములను బ్రదర్స్ చేదము. ఆంధ్రభాషాభిమాను లెల్లరును, ఏషింది యానందించి, మహ్మనందింప జేయ గోరుచున్నారము. నాటకము లేని యితరదినములందు, ఎలక్ట్రిక్ సినిమా, (బయస్కోపు) ప్రదర్శనము జరుపబడును.

ఇట్లు విధేయుడు, కృత్తివెంటి నాశ్వరరావు.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచింపబడినది. (గంధకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పునఃముల యీ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసకొనగలరు. వెల రు 1-4-0 2. మైయిఫాయిడు ఫీకరు అను విషయ జ్వరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల రు 1-0-0 3. సరస్వతి సమాఖ్యలగు పులగుర్ల లక్ష్మీనరసమూర్తిగారిచే వ్రాయబడిన స్వరములగుల చుంకలకర్తుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండవలసింది. ప్రతి శుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల రు 0.8-0 ఇది ప్రతి పుస్తక సాఫులోను దొరకును. డి. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి, బి. ఎ., రువిహామ్. కాకినాడ

హెచ్. టి. మహమ్మద్ అండు కో, [723] మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.

కాశీలోనుండు అనేక పట్టు, జరి విచిత్రమయిన మంచినస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సప్లయిచేతురు. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

కస్తూరి	తులం 1 కి రూ. 30-0-0
రసభస్మము	తులం 1-కి 0-10-0
కుంకుమపువ్వు	తులం 1-కి 2-0-0
పచ్చకర్పూరం	" ... 2-0-0
రసభస్మము	తులము 1-కి రూ 0-10-0
ఆదివచ్చికాన లేక జాన్న	తులం 1-కి ... 8-8-0
బాలామృతము	సిసా 1-కి ... 0-12-0
యండుకు నూనె	సిసా 1-కి ... 0-6-0
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు. బొంబాయి.	

పింగళ సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరములు జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశపటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలెక్షన్ తేసి కావలసి నన్ని ప్రముఖ మూత్రమే సిద్ధము! జేయించుచుంటున్న కలయవారు వెంటనే వ్రాసికొను టుచితము:

లంబదినపాతిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెండు 2-0-0
అర్ధసంవత్సర	" " 0-8-0
" అర్ధసంవత్సర	" " 0-12-0
అంధ్రవార్షిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 6 మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, చామరాపురం నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము.	పండ్లపాడి.	మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0	డబ్బీ 1-కి 0-2-0.	సీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిప్లో 6, తంబుళెట్టివీధి మదరాసు.

వాధాపడితులకు వరము: ఐవోడీక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆపరిశుక్తపుర క్రముకలన జనించు బాధ్యములకు కీరీటువంటి మండు. మరుపులను, మచ్చలను, గండములను పుండ్లను, ప్రాతనొప్పలను అన్ని విధములకలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

ఈకావధిసాధనపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాకోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవరకు మండుటకు 4 బౌన్సుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తేటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్ వాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144 No 2 BOMBAY.

వికభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది పెన్నులకంటి అప్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే గ్రాహ్యుడైనది. వెల 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు.

మీ కవసరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తువులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసనములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసందర్భముల నెలనా నాలోచించవలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి సంతనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరుమోగినవారు.

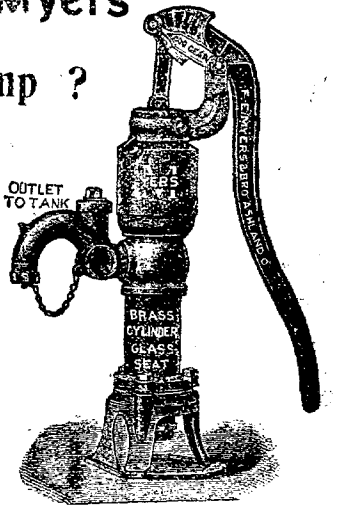
విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తలాలపెట్టె నెం 55కి రు, 389 మదరాసు.

(వై కామ్రాజుగారి గోరనప్పకు ఈ పత్రిక పేరు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

What is a Myers PATENTED Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

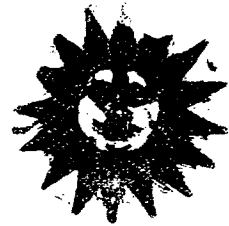
K. B. Joshi & Co.,
321, Hornby Road Fort Bombay.

ఆత్మజ్ఞానా

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన శాస్త్రీయ చర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్ననైజా చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వు

పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడెన్న మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (కకి) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

అమృతాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపడదు.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

వాయువుపోట్ల పోగొట్టును.

పార్శ్వపు నొప్పుల బార

దోలును. పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసన గలిగి యుండును.

ప్రతియింట నుండదగినది.

దీనిని విదేశములలో

కూడ వాడుచున్నారు.

లక్షల కొలది సీసాలు విక్రయము.

వనమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనము డిప్లో, మదరాసు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మగు మన మార్కయునుల బంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆరంకన్ గుహ కౌమధాలయం 188, బ్రాడ్వే, మదరాసు.